

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього рівня Магістр
зі спеціальності 024 Хореографія

**на тему: «Специфіка збереження українського народного танцю
в контексті сучасного фестивального руху»**

Структура кваліфікаційної роботи:

- теоретична частина творчого проєкту
- творчий проєкт – хореографічна сюїта

«Барвіста Україна»

виконавець: здобувач вищої освіти

рівня магістр

денної форми навчання

Дмитро Ноздрін

керівник кваліфікаційної роботи:

доцент, завідувач кафедри народної хореографії

Каріна Островська

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА	
1.1. Історія становлення та популяризація українського народного танцювального мистецтва.....	6
1.2. Український танець в діаспорі: збереження традицій та культурна ідентичність.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНИХ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ.....	26
2.1. Хореографічні сюїти та композиції в репертуарі професійних колективів з українського академічного танцю.....	26
2.2. Фестивальних рух як засіб міжрегіонального спілкування.....	31
 ТВОРЧИЙ ПРОЕКТ	
РОЗДІЛ 1. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПЛАН ХОРЕОГРАФІЧНОЇ СЮЇТИ.....	40
1.1. Основна характеристики хореографічного твору.....	40
1.2. Дійові особи та їх стисла характеристика.....	41
1.3. Лібрето.....	42
1.4. Розгорнутий зміст.....	42
1.5. Драматургія.....	44
1.6. Музичний аналіз.....	47
1.7. Костюми (опис та зображення).....	49
1.8. Сценічна партитура.....	56
РОЗДІЛ 2. ПОСТАНОВЧИЙ ПЛАН ХОРЕОГРАФІЧНОЇ СЮЇТИ.....	57
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	71

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи.

Становлення українського народного танцювального мистецтва дійсно має глибоку та багатогранну історію, яка відображає культурну ідентичність українського народу, його традиції, світогляд та зв'язок із природою. Український народний танець, як і багато інших елементів національної культури, формувався протягом багатьох століть під впливом різних історичних, соціальних, і культурних факторів.

Витоки українського танцювального мистецтва можна простежити ще в часи доісторичних слов'ян, коли танці мали магічний та обрядовий характер. Ці танці часто виконувалися як частина язичницьких ритуалів, спрямованих на вшанування природи, богів і предків, і мали на меті забезпечити врожайність, захист та родючість. З приходом християнства на територію України в кінці X століття, багато язичницьких ритуалів і обрядів були або заборонені, або адаптовані до нової релігії. Однак, народні танці зберегли свої позиції в сільському житті, отримавши нове символічне значення. Наприклад, такі танці як "гопак" та "аркан" почали використовуватися у святкових церемоніях та громадських заходах.

У часи козацької держави (XVII-XVIII століття), танцювальна культура набула нових форм та проявів. Козацькі танці, такі як «гопак», «козачок» та «метелиця», стали символами мужності, сміливості та військової майстерності. Вони мали характерні акробатичні рухи, що підкреслювали фізичну силу та спритність козаків.

У XIX столітті, в умовах посилення національного самосвідомлення, український народний танець почав більше систематизуватися та документуватися. Фольклористи й етнографи зібрали численні записи народних танців, пісень і обрядів, що дозволило зберегти і популяризувати українську культуру.

На початку XX століття починається процес сценізації українського народного танцю, що дозволило вивести його на професійну сцену. З'являються перші українські професійні танцювальні колективи, такі як Державний академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського, які не тільки зберігають традиції, але й створюють нові інтерпретації народних танців. Сьогодні український народний танець є важливою частиною культурного життя України. Він активно використовується в освітніх програмах, виступах на міжнародних фестивалях, та популяризується серед молоді. Такі танці як «гопак», «коломийка», «гайдук» та інші продовжують жити і розвиватися, збагачуючи українську культуру.

Український народний танець має не лише розважальний характер, але й значний вплив на формування національної ідентичності, збереження традицій та підвищення культурного рівня суспільства. Він є виразом духовності та національної свідомості, сприяє розвитку міжкультурного діалогу та популяризації української культури в світі.

Мета – простежити специфіку взаємовпливів в контексті міжрегіонального спілкування українського народного танцю.

Завдання:

- проаналізувати історію становлення та популяризація українського народного танцювального мистецтва;
- охарактеризувати український танець в діаспорі: збереження традицій та культурна ідентичність;
- дослідити хореографічні сюїти та композиції в репертуарі професійних колективів з українського академічного танцю;
- проаналізувати фестивальних рух як засіб міжрегіонального спілкування;
- розробити композиційний план хореографічної сюїти;
- розробити постановчий план хореографічної сюїти;

Об'єкт дослідження: українська народна хореографічна культура.

Предмет дослідження: відображення різних регіонів України в контексті українського міжрегіонального народного хореографічного мистецтва.

Практичне значення. дана кваліфікаційна робота може бути використана в читанні лекцій з таких практичних дисциплін, як: український народний танець та методика його викладання, народний танець та методика його викладання, мистецтво балетмейстера, історія хореографічного мистецтва.

Структура кваліфікаційної роботи. робота складається з теоретичної частини творчого проекту (містить вступ, два розділи, в першому розділі два підрозділу, в другому розділі два підрозділу), творчого проекту (містить два розділи: композиційний та постановчий плани хореографічної сьїти), висновків, списку використаних джерел (... найменувань). Загальний обсяг роботи ... сторінка.

РОЗДІЛ 1. МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

1.1. Історія становлення та популяризація українського народного танцювального мистецтва

Хореографія – це витвір мистецтва, що поєднує в собі танець і пантоміму, музику та драматургію, рухливу пластику та скульптурні пози. Народний танець - це вид хореографічного мистецтва, який є одним із найдавніших, він формувався та розвивався під впливом історичних, географічних та соціальних умов життя певного народу. Народний танець виражає стиль танцю та стиль кожної нації і нерозривно пов'язаний з іншими мистецтвами, особливо з музикою.

Український народ з самого початку свого існування славився яскравим народним мистецтвом. Кожна велика подія, будь то в громаді чи в чисто сім'ї, завжди перетворювалася на свято, де виконувались танці, пісні та інструментальна музика. Найкращі твори мистецтва збереглися до наших днів і стали невід'ємною частиною мистецького життя нашого народу. Все це свідчить про те, що народні обряди та звичаї в громадському та побутовому житті в Україні мають ту чи іншу художню частину, органічним елементом якої завжди є танець. Там, де є радість і веселощі, неодмінно є танець. Танцювальне мистецтво українського народу постійно удосконалюється та поповнюється новими художніми моделями, що відображають істотні сторони його життя. Хореографія і народний танець: невід'ємна частина культурної спадщини

Історичні події, такі як Козаччина, значно вплинули на розвиток українських народних танців. Танець гопак, наприклад, став символом мужності і відваги, відображаючи бойовий дух козаків. Від часу виникнення до сьогодні, народний танець залишався засобом вираження колективного духу і культурної ідентичності народу.

Сучасні хореографи продовжують традицію українських народних танців, інтегруючи їх в балетні постановки і створюючи нові композиції, що відображають сучасне життя. Академізація української хореографії, під впливом класичного балету, дозволила створити складні та технічно витончені постановки, зберігаючи при цьому національну самобутність та автентичність танців.

Українські народні танці залишаються важливим елементом національної культури, відображаючи багатство і різноманіття народних традицій, обрядів та звичаїв. Вони є невід'ємною частиною української культурної спадщини, зберігаючи і передаючи традиції з покоління в покоління.

Багато відомих українських хореографів досліджували та фіксували український народний танець. А. Гуменюк зробив величезний внесок у збереження та вивчення українських народних танців. Він відвідував найвіддаленіші куточки України, записуючи та розшифровуючи сотні народних пісень, танців та інструментальних творів. Зібраний ним матеріал став основою для його першої книги «Українські народні танці», яка була видана у 1962 році. У цій книзі зібрано 140 різноманітних танців, що характеризують багатогранність української культури. Ця робота отримала високу оцінку як радянських, так і зарубіжних експертів. У 1963 році А.Гуменюк випустив свою другу книгу «Народне хореографічне мистецтво України». У цій праці він аналізував походження та розвиток українського народного танцю, його національні та стилістичні особливості. Гуменюк розглядав жанри та теми танців, а також їх роль у репертуарі сучасних танцювальних колективів. Він підкреслював, що танець є поезією, яка містить у собі емоційну душу народу та розповідає про історію пережитих емоцій і почуттів [1, с.88].

Видатний педагог К. Василенко також зробив значний внесок у вивчення українського народного танцю. У 1996 році він видав книгу «Лексика українського народного танцю». Особливістю цієї книги є

поєднання всебічного вивчення словникового запасу українського народного танцю з поданням його лексики. Автор зібрав, систематизував та уніфікував понад тисячу танцювальних рухів. Це видання стало важливим джерелом для студентів мистецьких університетів та культурно-освітніх шкіл, що спеціалізуються на теоретичному та практичному вивченні хореографії. У 1997 році Василенко видав підручник «Український танець», який став першим ґрунтовним виданням, створеним відповідно до української танцювальної програми. У підручнику з чотирьох частин розглядається взаємозалежність історичних, етнографічних і фольклорних зв'язків з формами та жанрами, лексикою, композицією і музикою української народної хореографії. Аналізуються форми першоджерельної обробки та взаємозв'язок українських танців з вісниками, що проживають в Україні.

Танці середньовічного періоду демонструють еволюцію від простих форм до більш складних та варіативних. Ці танці відображали повсякденне життя, трудову діяльність та соціальні взаємодії простих людей. Вони були органічно пов'язані з професійною діяльністю селян і ремісників, таких як гончарі, чоботарі, бондарі та зброярі, які дивували глядачів своєю майстерністю під час щорічних цехових свят. Танці того періоду були різноманітними за характером рухів та ритмічною будовою. Окреме місце займали танці з м'ячем та обручем, які вимагали сили та майстерності. Народна творчість отримувала широке представлення на ярмарках (кermесах), де селяни та ремісники демонстрували своє ремесло, змагалися в спритності та силі, співали, танцювали та грали на підручних інструментах. На таких заходах танець займав центральне місце [12, с.20].

Художник П. Брейгель, відомий своїми творами, зберіг образи танцювальних сцен середньовіччя, відтворюючи їх у своїх роботах. Назви багатьох танців свідчать про їхню тісну взаємодію з професійною діяльністю. Жоден фестиваль врожаю, весілля чи інше сімейне свято не обходилося без танців. Танцювальна техніка, стиль виконання та музичний супровід в середньовіччі були різноманітними. Танці раннього середньовіччя

здебільшого складалися з хороводів, де виконавці формували замкнене коло або вишиковувалися в ланцюжок, тримаючись за руки. Хороводи могли бути чоловічими, жіночими або змішаними. У ланцюговому танці був ведучий. Рухи складалися з кроків та періодичних стрибків. Виконавці тримали руки на стегнах або подавали їх один одному. Жінки вільною рукою тримали спідницю. Танці часто виконувалися під спів самих танцюристів, який був монотонним та складався з куплету та приспіву. У танцювальній культурі пізнього середньовіччя з'явилися нові елементи. Окрім хороводів, виникли парні танці. Виконавці трималися за руки та знаходилися в парах, спиною один до одного, утворюючи коло або стоячи підряд [15, с.12-13].

Структура рухів ускладнювалася: до кроків і легких стрибків додавалися різкі стрибки, розгойдування тіла та різкі рухи рук. Танці виконувалися під спів самих танцюристів або під музичний супровід інструментів, таких як ріжок, труба, барабан, дзвоник та пластини. Середньовічні танці також розвивали елементи пантоміми та гри, роблячи їх більш атлетичними та виразними. Деякі танці були навіть незручними, що підкреслювало їхню складність та вимагало високої майстерності від виконавців.

Танці середньовіччя представляють собою різноманітні форми та стилі, що відображають трудову діяльність та соціальне життя того часу. Вони були невід'ємною частиною свят та обрядів, демонструючи майстерність та спритність виконавців. Розвиток танцювальної техніки та ускладнення структури рухів свідчать про еволюцію хореографічного мистецтва в середні віки, яке заклало основу для подальшого розвитку танцювальної культури.

Український народний танець має давнє походження і є одним із найстаріших видів мистецтва, що виник під впливом історичних, географічних та соціальних умов життя українців. Це мистецтво базується на спеціально підібраних, упорядкованих і систематизованих жестах, рухах та позах, що складають лексичний фонд українського народного танцю. Він включає декілька різновидів, зокрема традиційний (фольклорний,

автентичний) танець, який виник на ранніх етапах формування українського етносу, та народно-сценічний танець, який сформувався у XX столітті як професійний вид народного танцю. У нашому дослідженні народний танець розглядається як важливий елемент національно орієнтованого мистецтва, що сприяє збереженню та передачі національних і культурних цінностей. Українська народна хореографія відображає національний світогляд у художніх та естетичних образах і є важливою складовою світової культурної спадщини. Вона формує національну свідомість, демонструючи національну ідею українців, що має значний морально-етичний потенціал [1, с.100].

Українське народне хореографічне мистецтво в соціокультурному просторі є вагомою, самобутньою та самодостатньою частиною національної культури. Воно служить важливою формою особистого вираження духовності та національного менталітету населення, створюючи емоційно-образну основу національно-патріотичних почуттів. Це мистецтво сприяє формуванню цілісного національного світогляду, відображаючи ціннісні та смислові основи національної культури. Народні танці також виступають ідеологічною основою для існування української національної ідеї, державності та самоідентифікації, підкреслюючи їхню значимість у сучасному суспільстві.

Таким чином, український народний танець є невід'ємною частиною національної культури, яка активно розвивається та збагачується, зберігаючи свою автентичність і унікальність у світовому контексті.

Український народний танець – це древнє мистецтво, яке має багатовікову історію. Він формується та розвивається під впливом різних історичних, географічних та соціальних умов життя українського народу. У його основі лежать спеціально підібрані, упорядковані і систематизовані жести, рухи та пози, що складають лексичний фонд українського танцю. Ці танці мають певну структуру та зміст і відрізняються один від одного своїм характером та ритмічною будовою. Серед них найбільш відомими є полька, кадрили, гопак та козачок.

Полька – це швидкий та веселий танець, відомий своїм чітким ритмом і легкими, підскокуючими рухами. Вона поширена в багатьох регіонах України і часто виконується на народних святах та урочистих заходах. Полька характеризується своїм безтурботним і життєрадісним характером, що робить її улюбленою серед глядачів.

Кадриль – це складний багатокроковий танець, який виконується в парах. Він включає зміну позицій та фігур, що утворюються танцюристами під час виконання танцю. Кадриль має чітку структуру, де кожен учасник виконує певну роль у хореографічному малюнку. Цей танець вимагає високої координації та уваги до деталей/

Гопак є одним із найвідоміших українських танців, який відзначається енергійними і динамічними рухами. Він вимагає високої фізичної підготовки і включає акробатичні елементи, такі як стрибки та присідання. Гопак символізує військовий дух та мужність козаків, що відображаються у його рухах. Це танець, який демонструє силу, спритність і відвагу виконавців.

Козачок, схожий на гопак, але відрізняється більш ліричним характером та спрощеними рухами. Це парний танець, в якому танцюристи змагаються у спритності та майстерності, виконуючи характерні для українського народного танцю рухи. Козачок виконується парами і є більш емоційно насиченим та виразним, ніж гопак.

Український народний танець відображає багатство і різноманіття культурних традицій. Кожен танець має свою унікальну структуру та зміст, що робить його особливим. Ці танці не тільки зберігають історичні та культурні цінності, але й сприяють формуванню національної свідомості та само ідентифікації українського народу. Через танець українці виражають свої емоції, традиції та культурні надбання, роблячи його важливою частиною національної культурної спадщини.

Багато видатних українських балетмейстерів відіграли важливу роль у збереженні та популяризації українських автентичних танців. Вони ретельно фіксували та записували автентичні танцювальні зразки, а потім адаптували

їх до вимог сценічного мистецтва. Цей процес не тільки зберіг народні танці, але й дозволив їм розвиватися, відповідаючи на виклики сучасності. За допомогою інтерпретації танців за сценічними канонами, балетмейстери створили унікальні постановки, що поєднують традиційні народні мотиви з високою технікою і художньою виразністю. Це дозволило представити українську культуру на міжнародному рівні, показуючи її багатство та різноманітність. Такі постановки зберігають національний дух танців, водночас роблячи їх більш доступними та зрозумілими для широкої аудиторії. Ця робота балетмейстерів має величезне значення для збереження культурної спадщини та популяризації українського народного танцю, забезпечуючи його процвітання у нових формах і контекстах.

В. Верховинець став засновником нового українського сценічного жанру, відомого як театральна пісня, театральні вокально-хореографічні композиції та концерти. Він створив хоровий театралізований ансамбль «Жінхоранс», який вирішальне вплинув на подальший розвиток українського народного мистецтва. Цей колектив став своєрідною лабораторією для втілення новаторських ідей керівника, відродження кращих традицій українського народного мистецтва та піднесення його до високого професійно-виконавського рівня. Заснуванню «Жінхорансу» у 1930 році передувала тривала підготовча робота у всіх сферах діяльності Верховинця. Його діяльність проходила три етапи: вивчення пісенного та обрядового фольклору; дослідження народної хореографії та театральної музично-виховної діяльності; створення українського музично-ігрового репертуару для дітей та педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах у період 1919-1930 років [1, с.45].

Основою для створення колективу стали ґрунтовні етнографічні дослідження, які втілювалися в таких науково-теоретичних працях, як «Українське весілля», «Теорія українського народного танцю» та «Весняночка». Верховинець використовував принципи та положення цих праць у практичній музично-педагогічній діяльності, забезпечуючи

відродження та розвиток народного мистецтва на професійному рівні. В.Верховинець вважав український народний танець головною рушійною силою становлення та розвитку сценічної хореографії. У своїй праці «Теорія українського народного танцю» (1919 р.) він наголошував, що український балет має стати національним, своєрідним і багатим на народний танець з його мальовничими фігурами та духом веселих танцювальних пісень. Він закликав збирати танцювальний матеріал пильно, обережно і з любов'ю, щоб забезпечити появу таких балетів у майбутньому.

Теоретичні досягнення В. Верховинця стали міцною базою творчості хорового театралізованого ансамблю «Жінхоранс» і були важливими для розвитку українського хореографічного мистецтва. Його новаторські ідеї та підхід до театральної української танцювальної пісні допомогли відродити кращі традиції українського народного мистецтва і підняти його на новий, професійний рівень, що сприяло популяризації та збереженню української культурної спадщини [1, с.48].

Завдяки праці Павла Вірського українська народна хореографія зазнала значних структурних та якісних змін. Поряд із традиційними формами танцювального мистецтва, такими як фольклорні колективи, відбулося жанрове збагачення та вдосконалення їх виконавської майстерності. З'явилися зразки народно-сценічного танцю, які розвивалися в професійних та аматорських колективах. Вірський був першим в Україні, хто академізував народний танець, поєднуючи його з класичним танцем. Створюючи свої театральні хореографічні постановки, що відображали минуле та теперішнє життя українського народу, Вірський став одним із фундаторів академічного українського народного танцю. Він зумів підняти мистецтво виконання народних танців до найвищого рівня. Його праця сприяла виходу народно-танцювального мистецтва на сцену українських музично-драматичних та оперних театрів. Це мистецтво, розвинувшись від дивертисменту до характерного та дійового танцю, суттєво вплинуло на формування української національної хореографії.

Як універсальний та різнобічний фахівець у галузі хореографічного мистецтва, Вірський, пройшовши шлях соліста та режисера балету в оперних театрах Дніпропетровська, Києва, Одеси та Харкова, зосередився на створенні характерних народно-сценічних танців в цих колективах. Після створення Державного ансамблю танцю України в 1937 році, його театралізована народна хореографія вперше була показана на сцені під час виступу цього колективу.

Високий виконавський рівень артистів ансамблю значно сприяв появі численних професійних та аматорських ансамблів танцю, пісні та танцю майже в усіх обласних центрах України та у військовому середовищі. Навіть незначна кількість танцювальних колективів у військових хорах та ансамблях пісні та танцю мала помітний вплив на мистецький простір завдяки своїм специфічним особливостям, цільовій аудиторії та функціям.

Таким чином, праця Павла Вірського стала основою для розвитку українського народного танцю, зробивши його важливою частиною національної культури та професійного мистецтва.

Наприклад, Я. Чуперчук зіграв значну роль у трансформації автентичних прикарпатських танців, адаптуючи їх до вимог сценічного мистецтва. Він зумів зберегти основні елементи традиційних танців, водночас додавши нові хореографічні форми та технічні прийоми, що зробило ці танці більш видовищними та доступними для сучасної аудиторії. Видатний митець досліджував народні танцювальні традиції Прикарпаття, занурюючись у глибини фольклору, і на основі цього створював унікальні постановки. Він поєднував автентичні рухи з сучасною сценічною технікою, зберігаючи культурну ідентичність танців. Його роботи стали важливою частиною розвитку української народної хореографії, допомагаючи популяризувати її як в Україні, так і за її межами. Його мистецька діяльність є яскравим прикладом того, як можна зберегти традиційні форми мистецтва, водночас адаптуючи їх до сучасних вимог та потреб, зберігаючи їх унікальність та культурну значимість.

Так, В. Петрик дійсно зіграв ключову роль у професіоналізації гуцульського народного танцю. Його внесок значно вплинув на збереження та розвиток цього культурного явища. Петрик досліджував автентичні гуцульські танці, відвідуючи найвіддаленіші регіони, де ці танці зберігалися в їхній первісній формі. Він зумів зберегти унікальні риси гуцульських танців, водночас адаптувавши їх до вимог сучасного сценічного мистецтва. Використовуючи свої знання та досвід, Петрик створив нові хореографічні композиції, що поєднували традиційні рухи з сучасними техніками, що дозволило популяризувати гуцульські танці серед широкої аудиторії.

Його робота не лише зберегла традиції, але й піднесла їх на новий рівень, зробивши їх доступними та зрозумілими для сучасних глядачів. Завдяки зусиллям таких хореографів, як Володимир Петрик, українське народне танцювальне мистецтво продовжує жити та розвиватися, зберігаючи свою автентичність та культурну значущість.

М. Вантух справді зробив значний внесок у осучаснення українського народного танцю. Він не лише зберігав традиційні елементи, але й інтегрував нові форми та техніки, що дозволило українському танцю залишатися актуальним у сучасному світі. Легендарний хореограф детально досліджував народні танцювальні традиції, зокрема етнографічні матеріали, які зберігалися в різних регіонах України. Завдяки цьому він зумів поєднати автентичні рухи з сучасними хореографічними підходами, створюючи унікальні та видовищні постановки. Його роботи стали важливою частиною репертуару Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського, де він працював художнім керівником. Завдяки своїй творчості, зумів не лише зберегти традиції, але й зробити їх зрозумілими та цікавими для сучасної аудиторії. Його робота сприяла популяризації українського народного танцю на міжнародній арені, що підкреслює важливість його внеску у розвиток національної хореографії.

Отже, український народний танець завдяки видатним хореографам увібрав у себе багатство національних традицій і водночас адаптувався до

вимог сучасного сценічного мистецтва. Видатні фігури, такі як П. Вірський, Я. Чуперчук, В. Петрик, М. Вантух та В. Верховинець, зробили великий внесок у професіоналізацію та розвиток українського народного танцю, зберігаючи його автентичність і культурну значимість. Ці хореографи не лише зберігали та записували автентичні танцювальні зразки, а й створювали нові хореографічні композиції, поєднуючи народний танець з елементами класичного балету і сучасної хореографії. Вони розширили межі традиційного народного танцю, піднісши його на новий рівень технічної майстерності та художньої виразності.

Завдяки цим видатним хореографам український народний танець зберіг свою автентичність, став більш доступним для широкої аудиторії і здобув міжнародне визнання. Їхній внесок забезпечив процвітання українського народного танцю, який продовжує розвиватися і надихати нові покоління виконавців та глядачів.

1.2. Український танець в діаспорі: збереження традицій та культурна ідентичність

Попри певний обсяг даних щодо розвитку українського хореографічного мистецтва в Австралії, доступних фахівцям у даній галузі, загальна картина функціонування українського танцю на цьому континенті залишається фрагментарною. Відродження та поширення української хореографічної культури активізувалося в Австралії у 1949-1950 рр. в переселенських таборах. Однією з перших танцювальних інструкторок була Л. Гаєвська, яка у 1949 р. в місті Ковра заснувала танцювальний гурток української молоді.

Серед інших інструкторів, які плекали національний танець в емігрантському середовищі, були Є. Новічевський, М. Свідерський, О. Гудова, М. Юрчишин, В. Лабаз, О. Сенчук, В. Каня, Р. Синенко, Г. Храпач-Євсєвська та Г. Сімановська. До 80-х років XX століття в Австралії плідно

працювали й інші знавці українського танцю, такі як Р. Дубовська та М. Шушняк (керівники ансамблю "Заграва", м. Сідней), А. Цибульська, С. Худяк, Н. Моравська (у різні роки керівники ансамблю "Верховина" при СУМ, м. Мельбурн), Р. Сидоренко, Є. Осташ-Бабешко (керівники ансамблю "Калина", м. Брізбан), А. Бринза, Н. Шот, Микола та Марія Дмитренки (інструктори українського танцю у м. Брізбан) [10, с.19].

Незважаючи на значний внесок цих фахівців, проблеми вивчення українського хореографічного мистецтва в Австралії залишаються актуальними, оскільки відсутня цілісна картина розвитку та функціонування українського танцю на цьому континенті. Успішна діяльність інструкторів та керівників танцювальних колективів у діаспорі сприяла відродженню та популяризації української хореографії, що є важливим елементом збереження національної ідентичності та культурної спадщини серед українців за кордоном.

Попри певний обсяг даних щодо розвитку українського хореографічного мистецтва в Австралії, загальна картина функціонування українського танцю на цьому континенті залишається фрагментарною. Відродження та поширення української хореографічної культури активізувалося в Австралії у 1949-1950 рр. в переселенських таборах. Однією з перших танцювальних інструкторок була Л. Гаєвська, яка у 1949 р. в місті Ковра заснувала танцювальний гурток української молоді. Серед інших інструкторів, які плекали національний танець в емігрантському середовищі, були Є. Новічевський, М. Свідерський, О. Гудова, М. Юрчишин, В. Лабаз, О. Сенчук, В. Каня, Р. Синенко, Г. Храпач-Євсєвська та Г. Сімановська [10, с.7].

До 1980-х років у Австралії також плідно працювали інші знавці українського танцю, такі як Р. Дубовська та М. Шушняк (керівники ансамблю «Заграва», м. Сідней), А. Цибульська, С. Худяк, Н. Моравська (керівники ансамблю «Верховина» при СУМ, м. Мельбурн), Р. Сидоренко, Є. Осташ-Бабешко (керівники ансамблю «Калина», м. Брізбан), А. Бринза, Н.

Шот, Микола та Марія Дмитренки (інструктори українського танцю у м. Брізбан).

Є. Андрухович, видатна акторка, педагог і хореограф, також зробила значний внесок у розвиток українського хореографічного мистецтва в Австралії. Народилася у 1913 році в Україні, Андрухович закінчила учительський семінар і курси танців та режисури у м. Перемишль. У таборі біженців Зоммерказерне в м. Авгсбурзі (Баварія, Німеччина), вона керувала танцювальною групою «Коломийка». У 1949 р. переїхала до Австралії та заснувала ансамбль «Коломийка», який з великим успіхом виступав на першому Аделаїдському фестивалі у 1960 р.

Я. Булка, талановитий хореограф, став засновником дитячого танцювального колективу при товаристві «Рідна школа» у м. Нобл-Парку та керівником танцювального гуртка у м. Мельбурні. На основі останнього пізніше виник широко відомий у світі ансамбль «Верховина».

А. Кривецький, актор та хореограф, зробив значний внесок у розвиток українського хореографічного мистецтва в Австралії, ставши керівником ансамблю «Коломийка» у 1963 році. Він закінчив гімназію «Рідної школи» у м. Чорткові, працював актором українських мандрівних театрів і у театрі ім. І. Франка у м. Станислав [1, с.78].

Завдяки внеску цих видатних особистостей, українське хореографічне мистецтво знайшло нове життя в Австралії. Вони активно працювали над збереженням та популяризацією українських народних танців у емігрантському середовищі, сприяючи розвитку культурної ідентичності та збереженню національної спадщини серед українців за кордоном.

Український народний танець в Австралії став дуже популярним завдяки активній творчій діяльності видатних митців, таких як М. Сас та Н. Денисенко. М. Сас, народжений у 1929 році в місті Рахів на Закарпатті, розпочав свою мистецьку кар'єру, закінчивши гімназію в Пряшеві та навчившись у драматичній школі «Нова сцена» в Ю. Шерегія, а також у балетній студії С. Махова у Празі. Працював у народному ансамблі пісні і

танцю Закарпатської України та в Пряшівському українському національному театрі. У 1950 році переїхав до Австралії, де виступав на різних балетних сценах та викладав українські танці в хореографічних студіях, очолював українську танцювальну групу в м. Аделаїда [1, с.62].

Н. Денисенко, народжена у 1906 році в місті Запоріжжя, також зробила великий внесок у розвиток українського танцю в Австралії. Вивчала український танець у школі В. Авраменка та балетній академії Т. Висоцької у Польщі, працювала в Українському театрі у Варшаві. Під час Другої світової війни займалася українським культурним життям у німецькому таборі для переміщених осіб. У 1950 році переїхала до Австралії, де стала організатором культурно-освітнього життя, керівником української балетної школи та ансамблю «Дніпро» в Сідней та Ньюкастлі. Ансамбль «Дніпро» став відомим завдяки успішним виступам на фестивалях, включаючи Перший мистецький фестиваль в Аделаїді у 1960 році.

Завдяки зусиллям таких видатних митців, українське хореографічне мистецтво знайшло нове життя в Австралії, зберігаючи національну ідентичність та культурну спадщину. Активна творча діяльність на австралійському континенті, популяризація українських танців серед української діаспори та місцевого населення сприяли розвитку культурних зв'язків між Україною та Австралією, роблячи український народний танець важливою складовою культурного життя на континенті.

Сучасне українське народне танцювальне мистецтво в Австралії набуло свого розквіту і продовжує розвиватися завдяки творчій діяльності аматорських хореографічних колективів. Саме вони зберігають яскраві перлини народного танцювального фольклору, поповнюють репертуар новими хореографічними роботами і плідно працюють над удосконаленням своєї майстерності. Серед найвідоміших українських танцювальних осередків є: «Ластівка» (м. Джилонг), «Євшан» (м. Аделаїда), «Веселка» (м. Сідней), «Гопак» (м. Мельбурн), «Верховина» (м. Мельбурн), «Калина» (м. Брізбан) та інші [1, с.79].

Цікавою є творчість хореографів сучасної Австралії. Вони поділяються на дві групи: першу складають емігранти з України – спеціалісти в галузі народного танцювального мистецтва, які виїхали у 90-х рр. XX ст., решту – нащадки українських переселенців у другому-четвертому поколіннях. Відмінною рисою діаспорних хореографів останніх десятиліть є наявність у них базової хореографічної освіти (значний відсоток з них отримали її в Україні) та відповідного артистичного, викладацького й балетмейстерського досвіду. В Австралії активно працюють такі фахівці, як В. Бовкун, Ірина та Дем'ян Гнатюки (ансамбль «Євшан», м. Аделаїда), М. Сушняк, Й. Саракула (Український народний ансамбль ім. В. Івасюка, м. Сідней), Є. Павловська (хореограф, керівник танцювальної групи), Н. Рибак («Веселка», м. Сідней), Я. Сивак («Веселка», м. Сідней), М. Моравська, А. Костка («Верховина», м. Мельбурн), Т. Галас («Гопак», м. Мельбурн) та інші [1, с.57].

Професійний рівень українського хореографічного мистецтва в Австралії сприяють викладачі вищих навчальних закладів, балетмейстери професійних ансамблів танцю та хореографи юнацьких і дитячих танцювальних колективів. Традиційними стали танцювальні семінари та майстер-класи для мистецьких колективів закордонного українства в Україні, на яких присутні й фахівці з Австралії. Під час цих заходів відбуваються лекції з історії української культури, етнографії, фольклору, українського костюму; проходять майстер-класи та показові уроки на базі професійних і кращих аматорських колективів Києва та регіонів України. Учасники семінарів отримують методичні матеріали, інформаційні посібники та літературу [19, с.23].

Професійному зростанню, обміну досвідом та розвитку дружніх стосунків між танцювальними колективами українського танцю в Австралії сприяють різноманітні українські фестивалі, огляди та дні національної культури. Серед них найвідомішими є Shell Folkloric та щорічне свято Спадщини (Heritage Festivals) у містах Долбі та Квінс. Ці мистецькі заходи впливають на розвиток і популяризацію традиційних видів народного

мистецтва, поширення звичаїв та обрядів українського народу, підвищення соціального та мистецького статусу автентичного фольклору, зокрема хореографічного, а також на виявлення самобутніх творчих колективів та окремих виконавців. Порівняно з іншими країнами, в українській діаспорі Австралії перші танцювальні гуртки почали виникати досить пізно – у 1949-1950 рр. Це було пов'язано з переїздом українських емігрантів на місця постійного поселення і праці. Згодом українські хореографічні осередки почали функціонувати майже при всіх новостворених громадах, організаціях (СУМ, Пласт), суботніх школах українознавства тощо. Сучасне українське народне танцювальне мистецтво в Австралії продовжує розвиватися на ґрунті творчої діяльності аматорських хореографічних колективів, які зберігають рідкісні зразки народного танцювального фольклору, плідно працюють над удосконаленням своєї майстерності і активно пропагують національне мистецтво в усьому світі.

Українське народне танцювальне мистецтво дійсно набуло великої популярності в Канаді, де ретельно та лаконічно демонструється вся краса українського народного танцю. Завдяки зусиллям багатьох талановитих українських хореографів та митців, які емігрували до Канади, народні танці стали важливою частиною культурного життя української діаспори. У Канаді працюють численні танцювальні ансамблі, такі як «Барвінок», «Вихор», «Запорожець» та багато інших, які зберігають та популяризують українські народні танці. Вони беруть участь у різноманітних культурних заходах, фестивалях та святкуваннях, демонструючи багатство та різноманіття української хореографії. Важливим елементом популяризації українського танцю є професійні та аматорські колективи, що плідно працюють над вдосконаленням своєї майстерності та збереженням автентичних традицій. Вони активно пропагують національне мистецтво не лише серед української діаспори, але й серед ширшого канадського суспільства [2, с.13].

Таким чином, українське народне танцювальне мистецтво в Канаді продовжує процвітати, зберігаючи свою унікальність та культурну спадщину, і займає важливе місце у культурному ландшафті країни.

Після Другої світової війни стиль українського народного танцю, поширений в українській діаспорі Канади, збагатився більш сучасним і довершеним стилем завдяки балетмейстеру П. Вірському. Цьому сприяли гастрольні тури Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України. Під час радянського періоду колектив відвідав Канаду двічі – у 1962 та 1966 роках. Активна гастрольна діяльність ансамблю продовжилася в період незалежності України під керівництвом Народного артиста України, професора М. Вантуха, з 1980 року. Наприклад, у 2004 році ансамбль презентував 72 концерти у 58 містах США та Канади протягом гастрольного турне з вересня по грудень, збираючи близько 100 тисяч глядачів [6, с.2-3].

Професійному зростанню, обміну досвідом та розвитку дружніх стосунків між українськими танцювальними колективами в Канаді сприяють різноманітні українські фестивалі, огляди та Дні національної культури. Українці в Канаді першими почали впроваджувати фестивалі українського мистецтва. Перший Всеукраїнський канадський фестиваль пісні, музики та танцю відбувся у липні 1939 року, зібравши 1500 митців з різних міст і населених пунктів країни. Захід привернув увагу близько 10 тисяч глядачів і став історичною подією для українців, які проживали в Канаді, надаючи наснагу для подальшої праці та згуртування.

Другий канадсько-український фестиваль відбувся у 1946 році й пройшов з не менш значним успіхом. Критики визнали його найбільшою мистецькою подією Західної Канади, оцінюючи великий внесок українських переселенців у збагачення загальнонаціональної культури країни. Починаючи з 1950-х років і до наших днів, у Канаді за підтримки Товариства «Український робітничо-фермерський дім», Товариства канадських українців і Товариства об'єднаних українців Канади, а також при активній участі Робітничого допомогового товариства, проводяться регулярні крайові,

провінційні та окружні фестивалі української пісні, музики і танцю в містах Калгарі, Едмонтон, Гамільтон, Монреаль, Порт-Артур, Ріджайна, Саскатун, Ванкувер, Віндзор, Вінніпег, Тіммінс та інших. У різні роки в цих заходах брали участь до півтори тисячі самодіяльних митців [17, с.24].

Таким чином, українське народне танцювальне мистецтво в Канаді продовжує процвітати, зберігаючи свою унікальність і культурну спадщину, і займає важливе місце у культурному ландшафті країни.

Цікавою є творчість сучасних канадських хореографів, які поділяються на дві групи: емігранти з України – спеціалісти у галузі народного танцювального мистецтва, що виїхали у 90-х рр. ХХ ст., та нащадки українських переселенців у другому-четвертому поколіннях. Відмінною рисою діаспорних хореографів є наявність базової хореографічної освіти та відповідного артистичного, викладацького й балетмейстерського досвіду, отриманого як в Україні, так і в Канаді.

Серед видатних хореографів варто відзначити таких, Д. Довгоселець («Троянда», м. Манітоба), Б. Климчук («Троянда», м. Монреаль), В. Сорокотягін («Євшан», м. Саскатун), О. Беляєв («Заповіт», м. Саскачеван), Н. Ольшевська («Ялинка», м. Калгарі), Л. Гутнік та Д. Рудик («Магія українського танцю», м. Едмонтон), М. Коновалець, Ш. Боровські, Б. Пічко («Купало», м. Едмонтон) [14. с.5].

Завдяки їхній професійній діяльності та внеску в розвиток українського танцю, мистецтво українського народного танцю продовжує процвітати в Канаді. Ці хореографи не лише зберігають традиційні танці, але й додають нові хореографічні елементи, створюючи унікальні та видовищні постановки, які захоплюють як українську діаспору, так і широку аудиторію.

Отже, народна творчість, зокрема танцювальне мистецтво, завжди займала важливе місце в житті українців Канади та Австралії. На початку ХХ століття у Канаді та Австралії налічувалося сотні драматичних, музичних і танцювальних самодіяльних гуртків, які створювалися у багатьох значних за кількістю поселеннях українців. Ці мистецькі колективи знайомили не лише

земляків, але й представників багатьох національностей, які мешкали поруч, з українським мистецтвом. Незважаючи на те, що всі вони були аматорськими, саме ці колективи суттєво вплинули на формування української культури в Канаді. Вони заклали міцну основу української етнічності, стали осередками її збереження та розвитку. Українське танцювальне мистецтво в Канаді продовжує процвітати, сприяючи збереженню національної ідентичності та культурної спадщини серед українців у Канаді.

Таким чином, можна констатувати та відзначити що процес становлення українського народного танцювального мистецтва зазнав безліч етапів і впливів, які сприяли його розвитку та популяризації. Від автентичних народних танців, які були тісно пов'язані з повсякденним життям і обрядами українського народу, до професійних та академічних постановок, які вивели народний танець на світову сцену.

Важливу роль у цьому процесі відіграли видатні хореографи, які зберігали, записували та інтерпретували народні танці відповідно до сучасних сценічних вимог. Такі постаті, як П. Вірський, А. Кривохижа, К. Балог, В. Петрик, М. Вантух та В. Верховинець, зробили значний внесок у збереження та розвиток українського танцювального мистецтва.

Український народний танець зберігає свою унікальність та автентичність, водночас інтегруючи нові хореографічні форми та техніки. В емігрантських громадах, зокрема в Австралії та Канаді, українські танці стали важливим елементом збереження національної ідентичності та культурної спадщини.

Завдяки зусиллям хореографів та ентузіастів, українське танцювальне мистецтво продовжує процвітати, надихаючи нові покоління виконавців та глядачів, і зберігаючи своє місце у світовому культурному просторі.

Український народний танець набув значної популярності за кордоном, ставши важливою частиною культурного життя емігрантських громад у

таких країнах, як Канада, Австралія, США та багатьох інших. Це мистецтво активно підтримується як професійними ансамблями, так і аматорськими колективами, які зберігають та популяризують українську культуру на міжнародній арені. Після Другої світової війни український народний танець, поширений серед діаспори, збагатився сучасними техніками та стилістичними особливостями завдяки таким видатним хореографам, як Павло Вірський. Важливу роль у цьому процесі відіграли гастрольні тури Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України, які не тільки продемонстрували високий рівень виконавської майстерності, але й сприяли підвищенню інтересу до українського танцю у всьому світі.

Українські танцювальні колективи беруть активну участь у численних культурних заходах, фестивалях та святах, демонструючи багатство та різноманіття української хореографії. Це сприяє зміцненню культурних зв'язків між Україною та країнами проживання діаспори, а також інтеграції української культури в багатонаціональні спільноти. Крім того, професійні і аматорські танцювальні ансамблі активно працюють над удосконаленням своєї майстерності, зберігаючи автентичні традиції та впроваджуючи нові хореографічні елементи, що робить український танець актуальним і цікавим для сучасної аудиторії. Фестивалі та інші культурні заходи сприяють обміну досвідом та розвитку дружніх стосунків між танцювальними колективами, підвищуючи рівень професійної підготовки виконавців і збагачуючи загальнонаціональну культуру.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНИХ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ

2.1. Хореографічні сюїти та композиції в репертуарі професійних колективів з українського академічного танцю

Сюїта є однією з важливих форм у хореографічному мистецтві, що складається з декількох танців, об'єднаних однією темою за принципом контрасту. Вона демонструє різноманітні аспекти та образи, а також надає можливість хореографу виразити різні емоції та настрої через рух та музику. Історія сюїти в музиці та хореографії свідчить про її походження з італійських і французьких музичних традицій у XVI столітті. У другій половині XVII століття в оркестрі Жана-Батиста Люллі сюїта з'явилася як самостійна форма танцювальної музики, яка згодом збагатилася та удосконалилася.

В українському контексті, сюїта на основі українського народного танцю була створена П. Вірським та М. Болотовим для українського державного ансамблю в 1937 році. Ця сюїта складалася з декількох частин, включаючи музичний вступ, жіночий танець «Дощик», «Козачка» та «Гопак». Кожен танець в сюїті мав свою унікальну хореографію та виражав певний образ чи емоцію. Сюїта надавала можливість демонструвати контрастність і різноманітність українського народного танцю, одночасно об'єднуючи його в єдину хореографічну композицію [1, с.25].

Також варто відзначити творчий підхід П. Вірського, який використовував сюїтну форму для створення хореографічних картин, таких як «Запорожці». У цій роботі він об'єднав різні сцени та епізоди в єдиний хореографічний твір, підкреслюючи контрасти та взаємозв'язок між ними. Сюїта залишається важливою та цікавою формою в хореографічному мистецтві, яка дозволяє хореографам виразити свій талант та креативність через поєднання різних танцювальних елементів та образів.

М. Вантух є видатним хореографом, який розвиває багатий творчий доробок Павла Вірського, відомого балетмейстера і хореографа українського народного танцю. Павло Вірський був реформатором і великим майстром українського національного танцю, створивши численні епічні хореографічні твори, які вражали глядачів емоційним розмахом та художнім вишуканістю. Вантух спадкував і продовжив традиції Вірського, вдосконалюючи їх і додаючи нових елементів, що зробило його роботи ще більш багатограними і значущими.

Таким чином, танцювальна сюїта є важливою формою в хореографічному мистецтві, що дозволяє поєднувати різні танцювальні елементи та образи, виражаючи різноманітні емоції та настрої. Завдяки талановитим хореографам, таким як П. Вірський та М. Вантух, сюїта зберігає свою актуальність і значущість, збагачуючи українське танцювальне мистецтво новими формами та ідеями.

Сюїти, такі як «Запорожці», свідчать про мистецьку видатність Павла Вірського. Він вдало поєднував широкі танцювальні полотна з виразними кульмінаціями, створюючи емоційно насичені вистави, які вражали глядачів. Вірський також використовував театральні елементи, щоб надати своїм творам особливий вигляд і враження [11, с.13].

Мирослав Вантух успішно спадкує та розвиває творчий доробок Павла Вірського, створюючи власні яскраві хореографічні сюїти, які вражають своєю мистецькою якістю та виразністю. Його сюїти, такі як «Україна, моя Україно» та «Карпати», чітко виражають теми та ідеї, об'єднуючи різні регіональні стилі і надаючи кожній частині свою унікальність та стилістику. Видатному хореографу вдається поєднати різні танцювальні діалекти з різних регіонів України, створюючи неповторні твори мистецтва [3. с.19].

Театр народного танцю «Заповіт» відомий своєю вражаючою хореографічною майстерністю та високою якістю своїх вистав. Репертуар, створений видатним хореографом Борисом Колногузенком, насичений яскравими хореографічними сюїтами та композиціями, що відображають

різні аспекти життя українського народу з різних регіонів країни. Сюжетні лінії в їхніх виставах розповідають про традиції, обряди та життя українського народу зі Слобожанщини і Закарпаття. Кожна композиція має свою унікальну лексику, стилістику та образне вирішення, і водночас кожна частина є частиною загальної ідеї, яка виражається в кожній сюїті.

Театр «Заповіт» досягає вражаючої глибини та емоційної виразності у своїх виставах. Пластичні образи та музичне оформлення інтегруються в єдине мистецьке полотно, яке передає багатство та різноманітність української культури. Успіхи театру, включаючи перемоги на різних конкурсах, свідчать про його високий професіоналізм та вплив на розвиток українського народного танцю.

Таким чином, сюїти, як «Запорожці» Павла Вірського та «Україна, моя Україно» Мирослава Вантуха, демонструють важливу роль цієї форми у хореографічному мистецтві. Вони дозволяють балетмейстерам та хореографам виразити різні аспекти української культури, створюючи емоційно насичені й вражаючі вистави. Репертуар Театру народного танцю «Заповіт», багатий на хореографічні сюїти, підкреслює різноманітність і багатство української народної спадщини.

Хореографічна композиція «Вишиванка» Бориса Колногузенка є вражаючою і детально проробленою інтерпретацією українських традицій та обрядів. Ця сюїта докладно відтворює кожний етап святкового дійства та передає емоції і почуття учасників, складаючись з трьох основних частин, кожна з яких має свій унікальний настрій та образи.

Частини хореографічної композиції «Вишиванка»

1. **Підготовка до свята** Перший етап сюїти включає підготовку до свята і вишивання рушників. Хореографія передає атмосферу передсвяткових приготувань, коли учасники зосереджені на своїх роботах, і кожен рух наповнений значенням і сенсом.

2. **Святкове дійство** Друга частина включає появу парубків, обмін подарунками та романтичний момент першого поцілунку. Цей етап

відображає радість і піднесення святкового дійства, де кожен танець виражає щирі емоції і взаємодію між героями.

3. Завершення свята Сюїта завершується відправленням гостей у різні боки села після обміну подарунками та вишитих рушників. Цей фінальний епізод передає радість та щастя учасників свята, закінчуючи чудову хореографічну композицію.

«Вишиванка» має глибокий культурний та традиційний контекст, відображаючи багатство української культури. Вона вражає своєю красою і виразністю, а також передає глибокий зміст та почуття учасників. Композиція майстерно демонструє українські традиції і обряди, надаючи їм нового життя на сцені.

Хореографічна композиція «Вишиванка» Бориса Колногузенка є яскравим прикладом того, як мистецтво може зберігати і передавати національні традиції та культурні цінності. Завдяки деталізованій хореографії і глибокому змісту, ця сюїта вражає глядачів і сприяє збереженню української культурної спадщини.

Однією з найяскравіших хореографічних сюїт є «Карпати» М. Вантуха, де унікально відображається краса Прикарпатського регіону України. Ця сюїта є витонченою та виразною інтерпретацією природної краси та культурної спадщини Карпат.

У хореографічній сюїті «Карпати» майстерно використовує танець для передачі величі та краси Прикарпатських гір. Рухи танцюристів відображають природні елементи — від легкості вітру до величі гірських вершин, надаючи глядачам можливість відчувати подих природи.

Хореографічна сюїта включає танці, що відображають народні традиції і обряди Прикарпаття. Це включає в себе яскраві костюми, фольклорні мотиви та елементи народної музики, що створює автентичну атмосферу святкування і єднання з природою.

Хореографічний текст відзначається своєю виразністю і динамікою. Кожен танець у сюїті має свою унікальну структуру і ритм, що підкреслює різноманітність і багатство української народної танцювальної культури.

Дана сюїта також демонструє високий професіоналізм виконавців, які здатні передати складність і глибину хореографічних образів. Це досягається завдяки високій технічній майстерності та емоційній насиченості виступів.

Хореографічна сюїта «Карпати» М. Вантуха є важливим твором у українському хореографічному мистецтві. Вона не лише відображає красу та культурну спадщину Прикарпатського регіону, але й збагачує національну танцювальну традицію новими, яскравими образами та емоційними сценами.

Отже, хореографічні сюїти, створені видатними балетмейстерами українського народно-сценічного танцю, є багатогранними і вражаючими творами мистецтва. Вони демонструють глибокий культурний контекст, різноманітність народних традицій і обрядів, а також емоційну насиченість і технічну майстерність виконавців. Наприклад, танцювальні сюїти П. Вірського, такі як «Запорожці», поєднують епічні хореографічні полотна з театральними елементами, створюючи емоційно насичені вистави. М. Вантух, спадкуючи творчий доробок видатного реформатора П. Вірського, створює яскраві хореографічні сюїти, які вражають своєю мистецькою якістю та виразністю, як, наприклад, «Україна, моя Україно» та «Карпати». Він об'єднує різні регіональні стилі, надаючи кожній частині сюїти свою унікальність та стилістику.

Театр народного танцю «Заповіт» під керівництвом Б. Колногузенка відомий своєю вражаючою хореографічною майстерністю та високою якістю вистав. Їхній репертуар насичений яскравими хореографічними сюїтами, які відображають різні аспекти життя українського народу. Сюжетні лінії в їхніх виставах розповідають про традиції, обряди та життя українців з різних регіонів, таких як Слобожанщина і Закарпаття. Кожна композиція має свою унікальну лексику та образне вирішення, що створює загальну ідею, яка виражається в кожній сюїті.

Окремо варто відзначити хореографічну композицію «Вишиванка» Б. Колногузенка, яка докладно відтворює кожний етап святкового дійства та передає емоції і почуття учасників. Вона складається з трьох основних частин, кожна з яких має свій унікальний настрій та образи, від підготовки до свята і вишивання рушників до завершення свята обміном подарунків. Однією з найяскравіших хореографічних сюїт є «Карпати» М. Вантуха, де унікально відображається краса Прикарпатського регіону України. Ця сюїта використовує танець для передачі величі та краси гір, включаючи народні традиції і обряди регіону, що створює автентичну атмосферу святкування і єднання з природою.

2.2. Фестивальних рух як засіб міжрегіонального спілкування

Танець, як мова, є важливим засобом вираження емоцій, традицій та культурних особливостей. Міжнародні фестивалі та конкурси танцю дозволяють різним культурам обмінюватися своєю хореографією та взаємодіяти через спільну мову танцю. Народні танці відображають життя та традиції народу, стаючи своєрідним літописом.

Міжнародні фестивалі, такі як «Веселкова Терпсихора», сприяють зближенню культур через участь різноманітних колективів та гала-концерти. Українська народна творчість, включаючи музику та танець, завжди відігравала важливу роль у формуванні культурної спадщини. Традиційні елементи фольклору вносять свіжість та автентичність у сучасне мистецтво.

Народне танцювальне мистецтво тісно пов'язане з музикою та іншими формами народного мистецтва. Вони виникали в контексті робочої діяльності та святкувань, і їх естетика та емоційна сила вражають і до цього часу. Усі ці аспекти вказують на важливість танцю як засобу комунікації, що допомагає розкрити і розуміти різноманітні аспекти культур та сприяє об'єднанню різних націй та спільній естетичній взаємодії [2. с.11].

Створення форм українського народного танцю відбувалося протягом століть і було глибоко узгодженим з життям народу, його традиціями і культурою. Народ зберігав танцювальні традиції, передаючи їх від покоління до покоління, що робило ці форми не тільки засобом розваги, але і засобом вираження культурних, етичних і соціальних аспектів життя.

У кінці 40-х років XX століття українська народна хореографія зазнала нового розквіту, що призвело до створення нового жанру - ансамблю народного танцю. Цей жанр став особливо масовим і улюбленим серед глядачів, відзначившись новаторством і здатністю висвітлювати різноманітні аспекти культури та етнічної спадщини. Ансамблі народного танцю не лише розважають глядачів, але й є важливим культурним явищем, що вражає своєю енергією, виразністю та глибиною передачі національної ідентичності. Їх творчість сприяє збереженню традицій та унікальності культурних особливостей різних націй [18, с.21].

Фестиваль «Квітнева феєрія» є значущою подією в області народної хореографії, а його гуманістична спрямованість вказує на важливість сприяння культурному обміну та розвитку хореографічного мистецтва. Організація таких заходів сприяє створенню платформи для об'єднання та співпраці між представниками різних культур та традицій.

Цей фестиваль надає учасникам можливість не лише демонструвати свої таланти, але й обмінюватись досвідом, знайомитися з різноманітністю хореографічних традицій та стилів. Такі ініціативи сприяють розширенню культурного кругозору та поглибленню взаєморозуміння між учасниками.

Запрошення участі незалежних хореографів, танцювальних колективів та сольних виконавців з України та інших країн світу також вказує на бажання створити відкрите та різноманітне середовище для творчої взаємодії. Це допомагає зберігати і популяризувати національні традиції та фольклорні елементи, вносячи їх у сучасне мистецтво.

Таким чином, міжнародні фестивалі та конкурси, такі як «Квітнева феєрія», відіграють важливу роль у розвитку і збереженні народної

хореографії. Вони сприяють культурному обміну, розвитку хореографічного мистецтва та поглибленню взаєморозуміння між різними народами, об'єднуючи їх через спільну мову танцю [8. с.18].

Фестивалі та конкурси відіграють значну роль у розвитку та популяризації хореографічного мистецтва. Ось кілька ключових аспектів їхнього значення: фестивалі дають хореографам і виконавцям можливість показати свої таланти та творчість перед великою аудиторією; святкова атмосфера створює позитивний настрій і сприяє обміну інформацією; фестивалі слугують платформою для обміну ідеями, досвідом та творчими концепціями між різними хореографами та колективами, що сприяє розширенню уявлень у хореографії; фестивалі можуть бути менш конкурентними, ніж конкурси, що дозволяє учасникам не відчувати тиск на перемогу чи поразку, а насолоджуватися творчістю та взаємодією;

Як фестивалі, так і конкурси важливі для розвитку хореографії. Вони стимулюють конкуренцію, виявляють та підтримують нові таланти, а також встановлюють тенденції у цьому мистецтві [1, с.15].

Всеукраїнський фестиваль-конкурс імені Павла Вірського, наприклад, є визнаною престижною подією у цій галузі, яка відіграє важливу роль у виявленні талановитих виконавців та розвитку національної хореографії в Україні. Відсутність комплексних досліджень щодо таких фестивалів-конкурсів є проблемою. Такі дослідження допоможуть краще зрозуміти їхній вплив на розвиток хореографії, виявити тенденції та проблеми, а також забезпечити основу для подальшого вдосконалення.

Підсумовуючи, фестивалі та конкурси в сфері хореографії мають вирішальне значення для збагачення та розвитку цього мистецтва. Вони сприяють творчому обміну та виявленню нових талантів, надаючи платформи для демонстрації навичок та обміну ідеями. Такі події допомагають розширити культурний діалог між різними народами та спільнотами, об'єднуючи їх через мистецтво танцю.

Наукове дослідження Л. Щур присвячене аналізу трансформацій та збереження народної хореографічної культури Західного Поділля через організацію та участь у регіональних фестивалях. Зокрема, авторка зосереджується на заходах, таких як «Полька Тернопільська», «Червона калина», «Дзвони Лемківщини» та інших, розглядаючи їхню роль у збереженні та еволюції традиційного танцю. Особливий акцент робиться на важливості організації обласних та місцевих свят і фольклорно-мистецьких фестивалів як факторів, що сприяють національному відродженню та формуванню ідентичності.

Дисертація А. Підлипської «Народно-сценічна хореографічна культура Тернопільщини середини XX – початку XXI століття» розглядає фестивально-конкурсний рух у сфері народно-сценічного танцю в Тернопільській області. Дослідниця наводить приклади заходів, таких як «Тернопільська танцювальна весна», «Червона калина», «Надія», «Танцювальний калейдоскоп», «Борщівська танцювальна весна», і підкреслює їхню роль у популяризації хореографії та формуванні ідентичності [10, с.2-3].

В. Гордєєв, досліджуючи лексику українського народного танцю Полісся, акцентує увагу на хореографічних фестивалях та конкурсах як культурно-дозвілєвих практиках, що належать до новітніх форм фольклоризму. Він визначає їх як мобільні та періодично діючі, а також вказує на їхню роль у збереженні та оновленні національної хореографічної традиції.

Усі ці дослідження визначають значущість фестивалів та конкурсів для збереження, трансформації та популяризації народної хореографічної культури в контексті регіонального та національного вимірів.

У своїх роботах Л. Цветкова та І. Гутник висловлюють критичне ставлення до численних комерційних фестивалів-конкурсів у сфері хореографії. Вони визначають діагностичний аспект фестивалів, який, за їхньою думкою, є здатним виявити рівень хореографічної навченості

учасників та професіоналізм керівників колективів. Л. Цветкова наголошує на відсутності розуміння мети і завдань початкової хореографічної освіти у значної кількості художніх керівників та, відповідно, у представлених композиціях. Авторка вбачає негативні наслідки цього явища, особливо в контексті комерційних фестивалів, які, за її словами, можуть призвести до нівелювання унікальних особливостей українських народних танців. І. Гутник приєднується до критики комерційних фестивалів-конкурсів, осуджуючи їхній вплив на рівень балетмейстерських робіт у галузі українського народно-сценічного танцю. Вона вказує на зниження рівня та нівелювання особливостей українських традицій у зусиллях досягти комерційного успіху. Гутник визнає важливість ролі танцювальних фестивалів у збереженні та популяризації української хореографічної спадщини, але одночасно висловлює зауваження щодо пріоритету комерційних цілей перед художніми в таких заходах [1, с.5].

Дослідження Т. Разуменко зосереджується на системі міжнародних фестивалів у світі, зокрема танцювальних, а також вивчає діяльність Європейської та Світової Асоціацій фольклорних фестивалів танцю. Вона називає декілька фолк-фестивалів в Україні, але не розкриває їхньої специфіки в контексті їхнього впливу на розвиток хореографічної культури.

Усі ці дослідження виносять на розгляд проблематичні аспекти організації та проведення фестивалів-конкурсів у сфері хореографії, підкреслюючи недоліки комерційних заходів, а також важливість діагностичного аспекту як засобу виявлення якостей учасників та керівників колективів.

Сьогодні фестивалі стали більш різноманітними і охоплюють широкий спектр подій та святкувань. Вони можуть бути релігійними або світськими за своєю природою і можуть організовуватися навколо різних тем, таких як музика, мистецтво, література, їжа або спорт. Фестивалі часто проводяться в певні дати, наприклад національні свята або історичні річниці, і можуть тривати від кількох годин до кількох днів [1, с.7-8].

Однією з ключових особливостей фестивалів є те, що вони об'єднують людей. Вони дозволяють людям зібратися разом і святкувати спільний інтерес або ідентичність, що допомагає формувати почуття спільноти та приналежності [10, с.3-4].

Фестивалі виставляють на показ багаті культурні традиції, звичаї та практики різних громад, надаючи можливість людям дізнатися і оцінити розмаїття своїх співгромадян. Це особливо важливо в умовах глобалізації, яка спричинила зростання культурної гомогенізації. Фестивалі нагадують про цінність збереження культурного розмаїття. Багато фестивалів коріняться у давніх культурних практиках і традиціях, які передаються з покоління в покоління. Відзначаючи ці традиції через фестивалі, громади сприяють збереженню цих цінностей з плином часу, забезпечуючи, щоб майбутні покоління продовжували їх цінувати та шанувати. Фестивалі також слугують можливістю для відпочинку та розваг. Багато фестивалів включають музику, танці та інші форми розваг, що дозволяють людям розслабитися й насолодитися святковою та жвавою атмосферою. Це особливо важливо в сучасному стрімкому і стресовому світі, де людям часто бракує часу для відпочинку. Фестивалі сприяють розвитку економіки країни. Вони приваблюють туристів з усього світу, створюють можливості для працевлаштування місцевого населення та підтримують місцевий бізнес, зокрема готелі, ресторани та сувенірні крамниці.

Цей економічний стимул може мати значний вплив на загальний добробут громади, сприяючи створенню робочих місць і підтримці економічного зростання. Фестивалі виступають платформою для молодих митців і виконавців, які можуть демонструвати свій талант і здобувати визнання. Багато фестивалів включають музику, танець, театр та інші форми мистецького самовираження, надаючи можливість молодим талантам виявити свої навички і встановити зв'язок із широкою аудиторією. Фестивалі часто ґрунтуються на релігійних або культурних традиціях, які передаються

через століття. Ці традиції можуть бути пов'язані зі святкуванням певних подій, таких як фестивалі врожаю, релігійні свята або культурні обряди.

Отже, фестивалі виконують багато важливих функцій, від об'єднання людей і сприяння культурному розмаїттю до збереження культурної спадщини і розвитку економіки. Вони надають можливість відпочити, розважитися і дізнатися більше про різноманітні культурні традиції.

Фестивалі народного танцю відіграють важливу роль у збереженні та розвитку хореографічної культури. Вони не лише розважають, але й мають значний вплив на культурні, соціальні й економічні аспекти суспільства. Навіть у сучасній економічній кризі фестивалі залишаються популярними й важливими, що свідчить про їхню стійкість як чинника формування ціннісних орієнтацій та громадської позиції, зокрема серед молодого покоління [1, с.10].

Розпочата в Україні реформа місцевого самоврядування може стимулювати подальший розвиток фестивалів. Вона може спонукати місцеву владу до активного пошуку обдарованих організаторів у сфері культури. Це дозволить зібрати духовну енергію місцевого населення для розвитку культурної сфери, впроваджувати нові ініціативи та підвищувати інтерес громадян до культурних подій. Такий підхід сприятиме активній участі громадян у формуванні культурних цінностей та орієнтацій. Фестивалі створюють можливості для відпочинку та розваг, включаючи музику, танці та інші форми розваг.

Вони приваблюють туристів, створюють робочі місця та підтримують місцевий бізнес, що має значний вплив на економіку громади. Фестивалі також виступають платформою для молодих митців і виконавців, які можуть демонструвати свої таланти та здобувати визнання. Фестивалі допомагають зберегти й популяризувати культурну спадщину. Вони коріняться у давніх культурних практиках і традиціях, які передаються з покоління в покоління. Відзначаючи ці традиції, громади сприяють їхньому збереженню з плином часу, забезпечуючи, щоб майбутні покоління продовжували їх цінувати й

шанувати. Фестивалі народного танцю є важливими чинниками у збереженні та розвитку хореографічної культури. Вони сприяють культурному розмаїттю, збереженню традицій, розвитку економіки та підтримці громадянської участі. Навіть у складні економічні часи фестивалі залишаються ключовими елементами культурного життя, об'єднуючи людей і підвищуючи їхню цінність для суспільства [7, с.7-8].

Таким чином, в ході другого розділу було проаналізовано що хореографічні сюїти, створені видатними балетмейстерами, мають велике та вагоме значення у розвитку та збереженні української народної танцювальної культури. Вони не тільки відображають багатогранність української танцювальної спадщини, але й демонструють високий рівень майстерності, емоційну насиченість та глибокий культурний контекст, що робить ці твори справжніми перлинами хореографічного мистецтва.

У творчому доробку таких видатних балетмейстерів, як П. Вірський, М. Вантух та Б. Колногузенко, хореографічні сюїти займають особливе місце. Кожен з цих митців привніс свою унікальну інтерпретацію та підхід до створення танцювальних композицій, що дозволяє глибше зрозуміти та оцінити багатство української танцювальної культури.

П. Вірський, наприклад, створив сюїти, такі як «Запорожці», які поєднують епічні хореографічні полотна з театральними елементами, створюючи емоційно насичені вистави.

Його роботи вирізняються детальною постановкою, виразними кульмінаціями та глибоким зануренням у народні традиції. М. Вантух, спадкуючи творчий доробок Вірського, створює власні яскраві хореографічні сюїти, які вражають своєю мистецькою якістю та виразністю, як, наприклад, «Україна, моя Україно» та «Карпати». Він об'єднує різні регіональні стилі танцю, надаючи кожній частині сюїти свою унікальність та стилістику. Сюїта «Карпати» відображає красу Прикарпатського регіону, використовуючи танець для передачі величі гір та народних обрядів цього регіону. Б. Колногузенко, відомий своїми детальними хореографічними

композиціями, створив «Вишиванку», яка докладно відтворює кожний етап святкового дійства та передає емоції і почуття учасників. Ця сюїта складається з трьох основних частин, кожна з яких має свій унікальний настрій та образи, від підготовки до свята і вишивання рушників до завершення свята обміном подарунків.

Хореографічні сюїти не лише зберігають і популяризують українську культурну спадщину, але й створюють можливість для вираження різноманітних тем та емоцій через мистецтво. Вони дозволяють глядачам насолоджуватися красою народних танців, глибше розуміти національні традиції та обряди, а також відчувати зв'язок із культурним надбанням своєї нації.

Отже, хореографічні сюїти видатних балетмейстерів є багатограними творами мистецтва, які збагачують українську культурну спадщину. Завдяки майстерності хореографів, ці постановки створюють незабутні театральні враження, поєднуючи емоційність, технічну майстерність і глибокий культурний зміст. Ці твори є важливими чинниками у розвитку та збереженні української народної танцювальної культури, передаючи її багатство наступним поколінням.

У другому розділі також було обґрунтовано, що фестивальний рух має глибоке значення для народного танцювального мистецтва. Фестивалі та конкурси не лише розважають, але й сприяють збереженню та розвитку хореографічної культури. Вони створюють платформу для обміну ідеями, досвідом та творчими концепціями між різними хореографами та колективами, що сприяє розширенню уявлень у хореографії. Фестивалі об'єднують людей, допомагають формувати почуття спільноти та приналежності, сприяють культурному розмаїттю, збереженню традицій і культурної спадщини. Навіть у складні економічні часи фестивалі залишаються ключовими елементами культурного життя, об'єднуючи людей і підвищуючи їхню цінність для суспільства.

ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ

РОЗДІЛ I. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПЛАН ХОРЕОГРАФІЧНОЇ СЮЇТИ

«БАРВИСТА УКРАЇНА»

1.1 Основні характеристики хореографічного твору

Тема: танцювальне мистецтво українців.

Ідея: прищепити повагу та любов до краси та величі українського народного танцю

Вид: народно-сценічний танець.

Жанр: побутовий.

Форма: хореографічна сюїта.

Національність: українці.

Час дії: ХХІ століття, літо, ранок.

Місце дії: Україна, місто Київ, центральна площа.

1.2 Дійові особи та їхня стисла характеристика

- *Дівчата (Центральний регіон)* – ніжні, тендітні, пластичні.
- *Хлопці (Центральний регіон)* – спритні, завзяті, героїчні.
- *Дівчата (Волинський регіон)* – граціозні, вишукані, кокетливі, жваві.
- *Хлопці (Волинський регіон)* – енергійні, вправні, веселі.
- *Дівчата (Подільський регіон)* – спокійні, ніжні, лаконічні.
- *Хлопці (Подільський регіон)* – граціозні, вишукані.
- *Дівчата (Прикарпатський регіон)* – яскраві, вогняні, веселі.
- *Хлопці (Прикарпатський регіон)* – життєрадісні, кмітливі, легкі, різкі.
- *Дівчата (Закарпатський регіон)* – яскраві, вогняні, веселі.
- *Хлопці (Закарпатський регіон)* – життєрадісні, кмітливі, легкі, різкі.

1.3 Лібрето

Хореографічна сюїта «Барвіста Україна» розгортається на автентичному етнографічному фестивалі на центральній площі столиці України. Представники різних регіонів України демонструють привітальний танець. Це спільне виконання символізує об'єднання різних куточків України. Після цього кожен колектив з різних регіонів України презентує свою танцювальну культуру, вражаючи глядачів своєю красою та енергією. Пари з центрального регіону України вітають гостей і показують свою танцювальну майстерність, а потім цю можливість отримують представники інших регіонів. На завершення усі області які представлені об'єднуються в спільному виконанні національного танцю – «Гопак». Цей момент підкреслює єдність українського народу та його танцювальної культури.

1.4 Розгорнутий зміст

Перша частина

Колективи з таких регіонів України, як центральний, прикарпатський, закарпатський, подільський та волинський утворюють коло, щоб розпочати свій танець відкриття. Вони виконують різноманітні танцювальні рухи, в яких переплітаються кругові форми, парні лінії та рухи у колі та діагоналі. Їхні танцювальні кроки плавно переходять від повільних до більш швидких, і всі вони синхронізовані з музичним ритмом. Під завершення танцю відкриття танцювальні пари сповільнюючи кроки, та виконують уклін, виражаючи свою повагу та вдячність.

Друга частина

Після уклінну колектив з центрального регіону пари починають активно вітати гостей та демонструвати танець «Козачок». Під ритмічний музичний супровід їхні рухи стають більш енергійними та прискореними, і вони виконують складні лінійні та динамічні перетворення, що збагачують хореографічний текст. Вони демонструють різно-комбіновані вихиляси,

бігунці, присядки та оберти. По закінченні свого танцю, колектив з Київщини запрошують колектив з Прикарпатського регіону приєднатися до виступу.

Третя частина

Під час виступу колектив з Прикарпатського регіону енергійно та яскраво виконують Коломийку дробойку. Швидкий та запальний танець відображає різно-комбіновані притупи, парні оберти, жіночі оберти та стрімку малюнкову перебудову. Після закінчення свого виступу колектив з Прикарпатського регіону радісно запрошує колектив з Подільського регіону, які приєднуються до виконання свого танцю.

Четверта частина

Колектив з Подільського регіону в спокійному та ніжному темпі демонструють Подільську кадрили Темп танцю залишається спокійним віддзеркалюючи ніжний настрій. Дівчата та хлопці показують свою унікальну танцювальну майстерність через складні рухи, спокійні обертання, парні обертання та виразний стиль, що характеризує їхню область. Після виконання свого танцю вони щиро запрошують колектив з Волинського регіону, приєднатися до виконання свого танцю.

П'ята частина

Колектив з Волинського регіону розпочинає веселий та іскрометний танець «Волинські притупи», що відображає різно-комбіновані притупи, вистукування, швидкі жіночі та чоловічі оберти, присядки, парні оберти тощо.

Малюнкові перебудови демонструються у вигляді лінійних і колових, характерних для Волинського регіону. Характерні парні обертання та танцювальні комбінації додають виступу веселощів та жвавості. Вони щиро запрошують колектив з Закарпатського регіону..

Шоста частина

Колектив з Закарпатської області розпочинає динамічний та жвавий танець «Потряска», що відображає різкі зміни в парних комбінаціях, демонструється окремі чоловічі та жіночі комбінації, увесь фрагмент виконується в діагоналі.

Сьома частина

Усі колективи починають виконувати танець «Гопак», де активним образом відображається різноманітні комбіновані парні оберти, вихиляси, припадання, упадання, присядки, жіночі оберти, парні оберти та ін..

Ритм музики та рухів стає експресивно-динамічним, як відгук на почуття й емоції учасників. Під завершення виступу, усі колективи які представлені з різних областей України виконують захоплюючу фінальну комбінацію з насиченими парними обертами, присядками та жіночими обертами у квадраті.

1.5 Драматургія

Загальна драматургія

Експозиція: парубки та дівчата виходять на сценічний майданчик.

Зав'язка: парубки та дівчата вітаються, запрошують до танцю відкриття один одного, та починають танцювати.

Розвиток дії: виконується танець «Козачок», танець «Коломийка дробойка», «Подільська кадриль», «Волинські притупи», «Потряска» та фінальний танець «Гопак!»

Кульмінація: всі разом виконують комбінацію фінальної частини гопака.

Розв'язка: уклін після виконання хореографічної композиції.

Драматургія

Ця сюїта відповідає основним вимогам створення хореографічної сюїти: контрастність частин яка відображає в собі спільні та відмінні риси різних регіонів України, що спостерігається в музиці, композиційній побудові, та в загальній драматургії. Кожна з семи частин має свою драматургію, і в той же час, кожна з частина є складовою загальної драматургії сюїти.

Частина 1. «Привітальний танець»

Експозиція: парубки та дівчата виходять на сцену, вітаються один з одним, виконують уклін одне одному.

Зав'язка: дівчата починають водити хоровод.

Розвиток дії: парубки приєднуються до дівчат, танець набирає оберти.

Кульмінація: виконання парної комбінації.

Розв'язка: виконавці виконують уклін глядачеві.

Частина 2. «Козачок»

Експозиція: стрімким бігунцем в парах вітає колектив з центрального регіону.

Зав'язка: вихід в дві лінії, виконання парної комбінації.

Розвиток дії: соло жіночої комбінації.

Кульмінація: соло чоловічої комбінації.

Розв'язка: виконання парної комбінації.

Частина 3. «Коломийка дробойка»

Експозиція: динамічний вихід колективу з Прикарпатського регіону в коло.

Зав'язка: вихід в одну лінію.

Розвиток дії: виконання парної комбінації.

Кульмінація: кожан пара виконую ряд танцювальних перебудов.

Розв'язка: комбінація в парах.

Частина 4. «Подільська кадриль»

Експозиція: колектив з Подільського спокійно виходять в парах.

Зав'язка: перебудовуються в коло.

Розвиток дії: виконання комбінації в колі.

Кульмінація: вихід в одну лінію.

Розв'язка: виконання парної комбінації.

Частина 5. «Волинські притупи»

Експозиція: вихід колективу з Волинського регіону в парах полькою кроком.

Зав'язка: вихід в розкритий клин.

Розвиток дії: виконання парних швидких обертів.

Кульмінація: виконання жіночих обертів та різно-комбінованих присядок.

Розв'язка: виконання парної комбінації.

Частина 6. «Потряска»

Експозиція: динамічний вихід колективу з Закарпатського регіону області в два коло.

Зав'язка: вихід в дві лінії.

Розвиток дії: виконання парної комбінації.

Кульмінація: кожана пара виконують ряд танцювальних перебудов.

Розв'язка: комбінація в парах.

Частина 7. «Гопак!»

Експозиція: стрімко виходять усі колективи в парах бігунцем.

Зав'язка: вихід в два кола.

Розвиток дії: вихід в загальне коло.

Кульмінація: вихід в три лінії та виконання комбінації в динамічних парних обертах.

Розв'язка: фінальній поза в квадраті.

1.6 Музичний аналіз

Хореографічна сюїта складається з семи музичних частин. Всі частини виконуються оркестром в мажорному ладі. Темпи в хореографічній сюїті змінюються від повільних до швидких.

1 частина. «Привітальна»

Виконує оркестр Волинського державного академічного хору України.

Музичний розмір – 4/4

Лад – *мажорний*

Темп – Помірно-повільний

Кількість тактів – 24 такти

Тривалість звучання – 1 хвилина 53 секунди

2 частина. «Козачок»

Виконує оркестр Волинського державного академічного хору України.

Музичний розмір – 4/4

Лад – *мажорний*

Темп – помірно - швидкий

Кількість тактів – 56 тактів

Тривалість звучання – 50 секунд

3 частина. «Коломийка дробойка»

Виконує оркестр національного академічного гуцульського ансамблю пісні і танцю «Гуцулія

Музичний розмір – 4/4

Лад – *мажорний*

Темп – від помірного до швидкого

Кількість тактів – 96 тактів

Тривалість звучання – 1 хвилина 12 секунд

4 частина. «Подільська кадрили»

Виконує оркестр академічний ансамбль пісні і танцю «Козаки Поділля»

Музичний розмір – 3/4

Лад – *мінорний*

Темп – спокійний

Кількість тактів – 52 тактів

Тривалість звучання – 1 хвилина 03 секунд

5 частина. «Волинські притупи»

Виконує оркестр Волинського державного академічного хору України.

Музичний розмір – 4/4

Лад – *мажорний*

Темп – швидкий

Кількість тактів – 150 тактів

Тривалість звучання – 1 хвилина 26 секунд

6 частина. «Потряска»

Виконує оркестр національного академічного гуцульського ансамблю пісні і танцю «Гуцулія»

Музичний розмір – 4/4

Лад – *мажорний*

Темп – швидкий

Кількість тактів – 150 тактів

Тривалість звучання – 1 хвилина 26 секунд

7 частина. «Гей гоп гопака!»

Завершальна частина композиції використовується

Виконує оркестр Волинського державного академічного хору України.

Музичний розмір – 2/4

Лад – *мажорний*

Темп – Швидкий

Кількість тактів – 64 такти

Тривалість звучання – 56 секунд

1.7. Опис костюму (зображення)

Костюм центрального регіону України.

До складу чоловічого костюму традиційно входять сорочка, шаровари, кушак, смушкова шапка та чоботи.

Сорочка – тунікоподібного крою, білого кольору, оздоблена червоно-чорним орнаментом, рукава широкі зібрані у манжети. Комір – стійка з розрізом «пазушкою». Сорочка прикрашена вишивкою на комірці, манжетах , та уздовж «пазушки».

Шаровари – широкі, червоного кольору, заправлені у чоботи. Шаровари закріплюються на поясі кушаком темно синього кольору, середньої ширини. По краям кушак прикрашений аплікацією.

Головний убір – смушкова шапка сірого кольору із вовни.

Взуття – червоні чоботи.

До складу жіночого костюму традиційно входять сорочка, двоплатова запаска, стрічки, віночок та пояс «крайка».

Сорочка – тунікоподібного крою, білого кольору, оздоблена червоно-чорної вишивкою. Рукава широкі зібрані у манжети, прикрашені по усьому полю окремими аплікаціями із різнокольорових квітів.

Двоплатова запаска – темно червоного кольору, по краям оздоблена орнаментом. Зверху запаски, червоний пояс «крайка» із вовни, прикрашений китицями.

Нагрудний одяг – керсетка темно червоного кольору, щільно зтягнута по лінії грудей, а донизу розширена за допомогою клинів.

Головний убір – площинний віночок із різнокольорових стрічок.

Взуття – червоні чоботи.

Костюм Волинського регіону.

До складу чоловічого костюму входять сорочка тунікоподібна. Оздоблення – вишивка геометричні мотиви: ромб, хрест, трикутник, яка розмішувалася на з'єднанні рукавів зі станом, на комірі, на пазушному розрізі, манжетах, по долі. Для вишивки характерні червоні кольори, сорочку носили на випуск. Штани полотняні не широкі світлого кольору. Штани прикрашені вибій частим малюнком у вигляді вертикальних смуг з геометричним малюнком. Сорочка підв'язана нешироким вовняним поясом червоного кольору з різнокольоровими смугами. На сорочку одягнена безрукавка синього кольору прикрашена вишивкою. Головний убір – «Бриль». Взуття – червоні чоботи.

Жіночий костюм складається з сорочки зі вставками (поликами). Комір сорочки стійка. Широкі рукава, які закінчувалися манжетами. Розріз

пазушка, яка скріплялася за допомогою червоної тасьми. Оздоблення геометрична та рослинна вишивка. Монохромна, червоного кольору. Розташування вишивки традиційне. Спідниця «літник» білого кольору, передник блакитного кольору, прикрашений вишивкою. Нагрудний одяг суконна безрукавка «шнуровиця» – приталена, розширена донизу, оздоблена нашивками й лелітками. Взуття червоні черевики.

Костюм Подільського регіону.

Жіночий костюм:

Елементи костюма:

- **Сорочка:** Зазвичай біла або яскраво вишита.
- **Спідниця:** Традиційно довга, може мати різні крої та декоративні елементи.
- **Жилетка або куртка:** Додатковий елемент, який може мати вишивку або декоративні деталі.

Тканини та візерунки:

- Використовуються як натуральні, так і штучні тканини, зазвичай лляна, бавовняна або вовняна.

- Візерунки можуть бути геометричними або рослинними, що відображають народні мотиви та традиції.

Кольори:

- Основні кольори - яскраві та насичені, такі як червоний, синій, зелений, жовтий тощо.
- Використання кольорів може варіюватися залежно від регіону та індивідуальних вподобань.

Декоративні елементи:

- **Вишивка:** Одним з основних декоративних елементів є вишивка, яка може бути різноманітною за мотивами та технікою виконання.
- **Обробка країв:** Деякі елементи костюма можуть мати обробку країв мереживом або тасьмами.
- **Прикраси:** Додаткові прикраси, такі як пуговиці або паспортниці, можуть доповнювати вигляд костюма.

Індивідуальні особливості:

- Варіації костюма можуть відрізнятися залежно від конкретного регіону Поділля та сільського господарства.
- Індивідуальні вподобання та релігійні звичаї також можуть впливати на вигляд костюма.

Чоловічий костюм Подільського регіону.

Сорочка:

- Зазвичай це довга біла сорочка без вишивки або з мінімальною декорацією.
- Може мати довгі рукави з манжетами або короткі рукави.

Штани:

- Традиційно виготовляються зі стійких до зношування матеріалів, таких як лляна або бавовняна тканина.
- Зазвичай це прості, однотонні штани без яскравих візерунків чи вишивки.

Жилетка або куртка:

- Обов'язковий елемент чоловічого костюма «Поділля».
- Жилетка чи куртка можуть мати вишивку або декоративні вставки, але вони зазвичай менш яскраві порівняно з жіночими костюмами.

Головний убір:

- Традиційно чоловіки можуть носити широкополі старомодні капелюхи, так звані «панамки», або вовняні шапки.

Взуття:

- Зазвичай це традиційне взуття з твердими підошвами, таке як черевики або черевики-чоботи.

Акcesуари:

- Деякі чоловічі костюми можуть доповнюватися поясом або підвісками.
- Іноді чоловіки можуть мати прикраси на поясі чи годинник на зап'ясті.

Кольори та декор:

- Кольори зазвичай менш яскраві порівняно з жіночими костюмами, здебільшого темні або природні відтінки.
- Декоративні елементи можуть бути менш виразними, але все ж можуть містити вишивку чи додаткові деталі.

Костюм Прикарпатського регіону.

Гуцульський жіночий костюм - це традиційний одяг етнічної групи гуцулів, яка проживає переважно в Карпатах на території України, Польщі,

Румунії та Словаччині. Цей костюм має свої унікальні риси, які відображають культурну та історичну спадщину гуцулів.

Основні складові гуцульського жіночого костюму включають:

1. **Сорочка (косиця):** Це біла чи іноді здебільшого гарно вишита сорочка з різноманітними вишивками, які можуть бути різнокольоровими та геометричними або рослинними орнаментами.
2. **Жилетка:** Жіноча жилетка може бути яскраво вишитою та прикрашеною різноманітними орнаментами.
3. **Жупан:** Традиційно це довгий жакет з короткими рукавами, здебільшого вишитий або прикрашений мереживом.
4. **Сукня (спідниця):** Гуцульська сукня зазвичай складається з кольорової спідниці, яка може мати різні візерунки та орнаменти.
5. **Пояс:** Жіночий гуцульський костюм часто доповнюється поясом, який може бути виготовлений з тканини або шкіри і прикрашений вишивкою або підвісками.
6. **Головний убір:** Жінки гуцулів можуть носити різноманітні головні убори, такі як вишивані хустки, бандани або шапки, які доповнюють їхній образ.

Основні елементи гуцульського чоловічого костюму включають:

1. **Жупан (сорочка):** Це довга сорочка, зазвичай біла або гладка, може бути також вишивана або прикрашена розмірними гудзиками та мереживом.
2. **Вишиванка:** Традиційна гуцульська вишиванка може бути яскраво вишитою геометричними або рослинними орнаментами, які часто мають символічне значення.
3. **Картатка (жилет):** Це короткий жилет або камізелька, яка може бути виготовлена з різних матеріалів і може бути прикрашена вишивкою або плетінням.
4. **Штани:** Гуцульські чоловічі штани зазвичай мають широкі вирізи та ніжку, можуть бути виготовлені з вовни або лляної тканини.

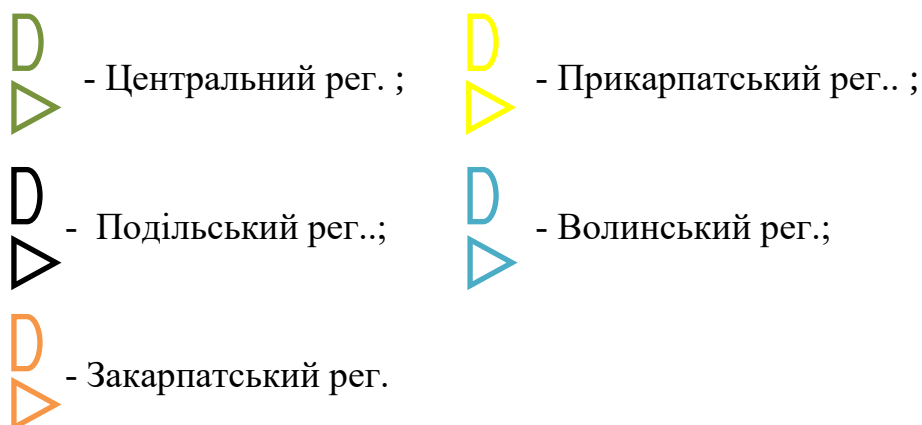
5. **Пояс:** Чоловічий костюм може доповнюватися поясом, який може бути виготовлений зі шкіри або тканини та прикрашений вишивкою або різноманітними декоративними елементами.

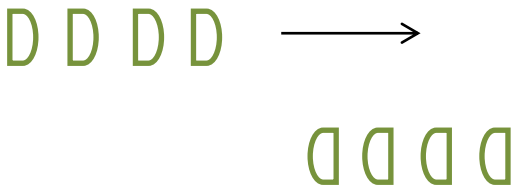
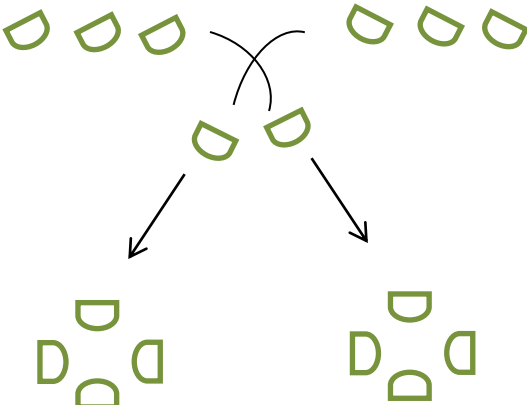
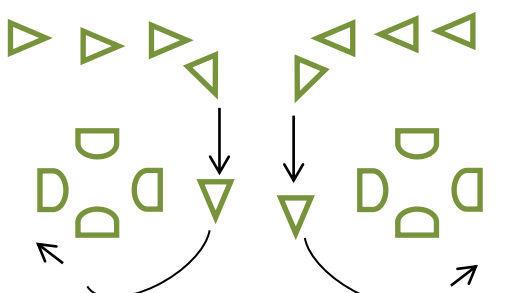
6. **Вишита хустка (повітка):** Чоловіки можуть носити вишиту хустку або шарф як головний убір, що доповнює їхній образ.

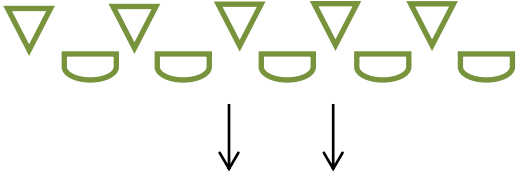
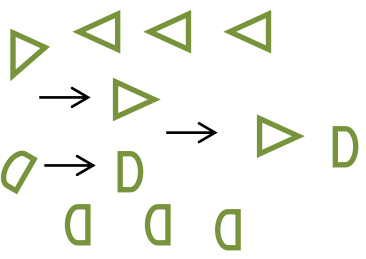
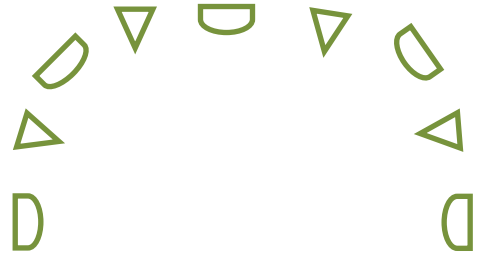
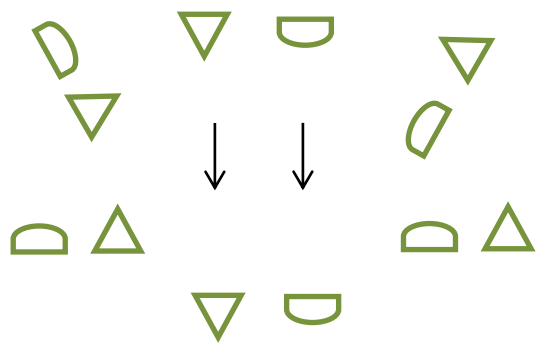
1.8. Сценічна партитура

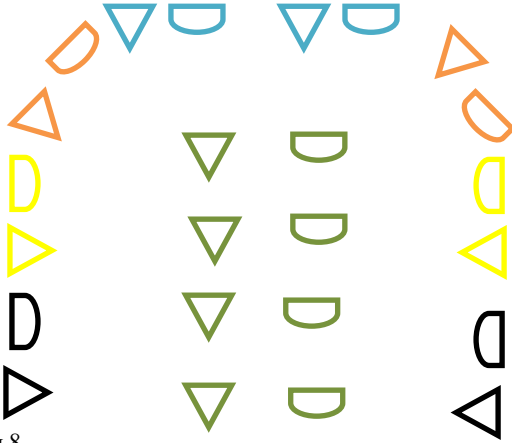
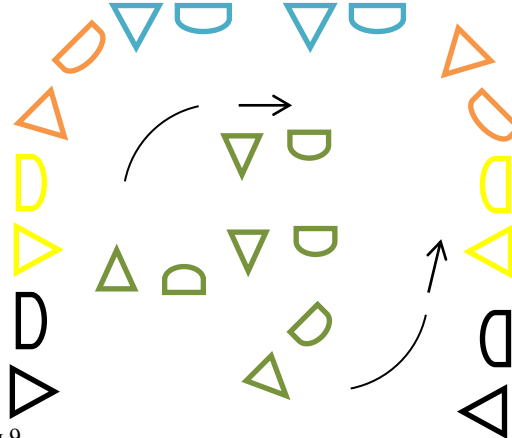
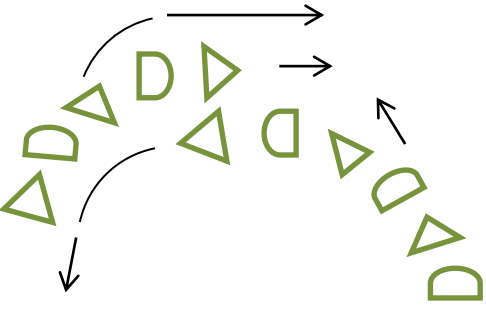
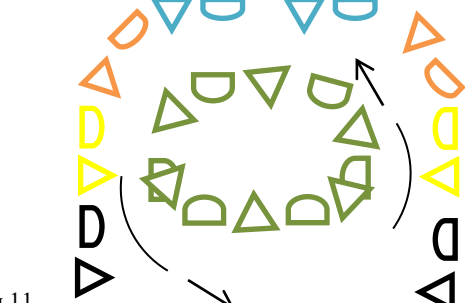
Дана танцювальна сюїта виконується на площі міста Києва, при денному світлі.

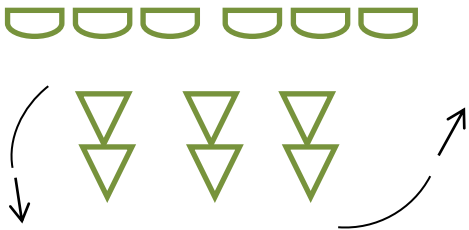
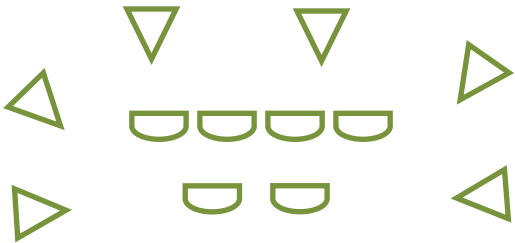
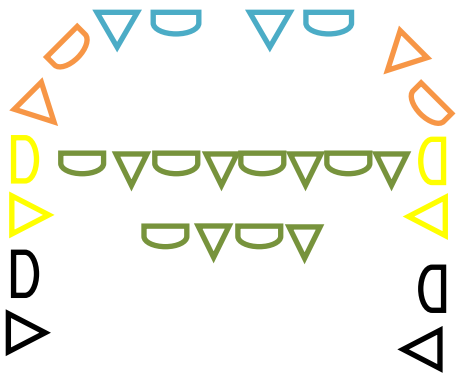
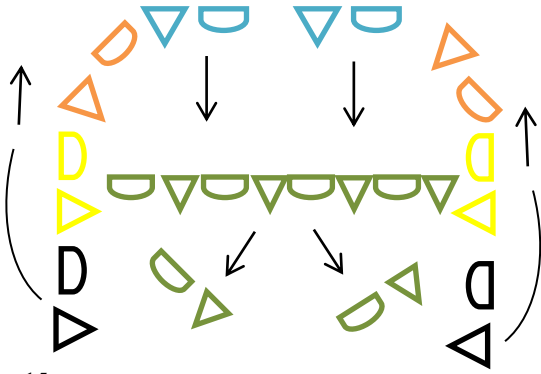
РОЗДІЛ II ПОСТАНОВЧИЙ ПЛАН ХОРЕОГРАФІЧНОЇ СЮЇТИ

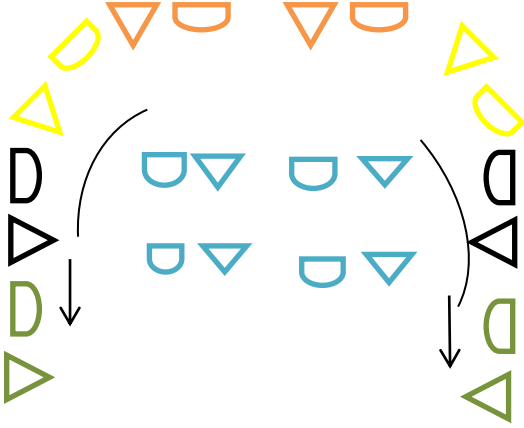
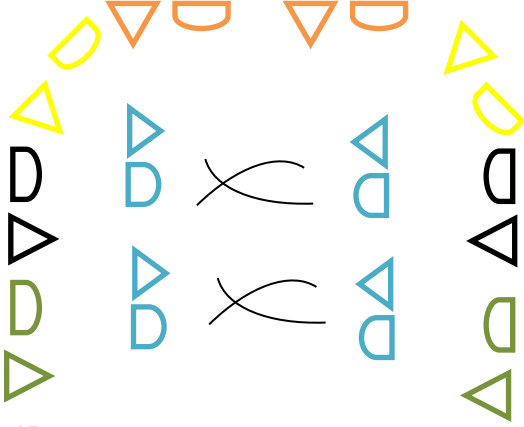
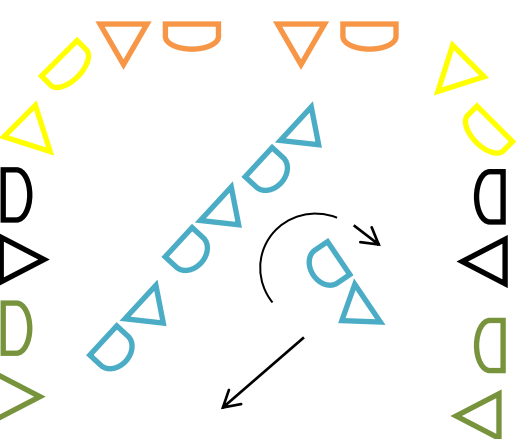

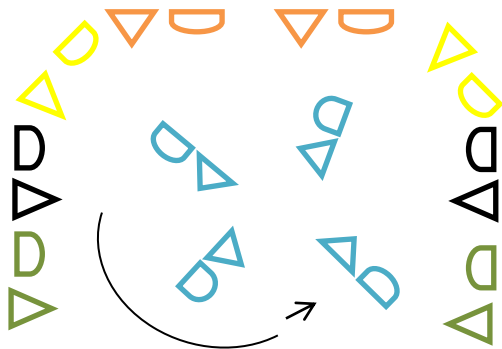
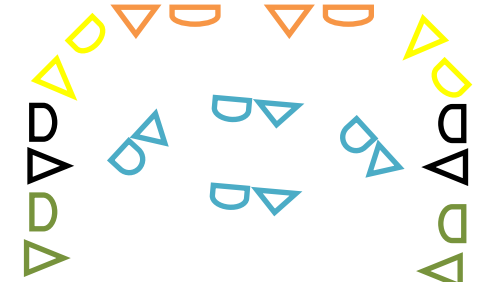
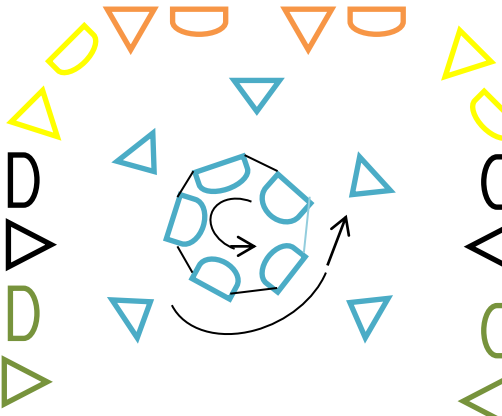
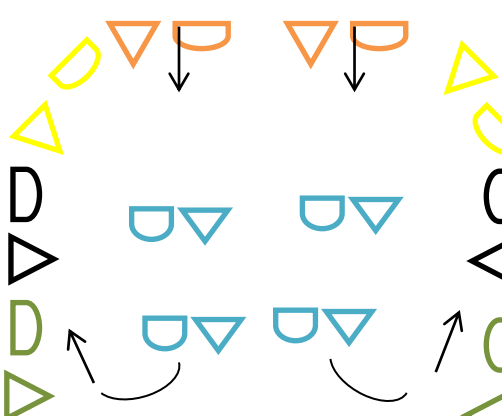
3.1. Графічне зображення танцю	3.2. Опис хореолексики
Перша частина і Друга частина Муз. розмір 4/4	
 Мал.1	1- 4 т. Вступ . 5- 6 т. одночасно, припаданнями виходять пари. 7т. пари перемінним кроком вишукуються у дві лінії одна за одною.
 Мал.2	8 т- пари з першої лінії через праве плече встають в одну лінію з другою 9-16т. пари перемінним кроком розходяться по своїм діагоналям на два кола 16-48т у двох колах пари виконують комбінацію на місці та сходяться в центр свого кола, після цього розходяться в одну лінію.
 Мал.3	1-20 т.з пари утворюють два кола. Проходячи парами між двома колами інших дівчат, проходять навколо цих кіл

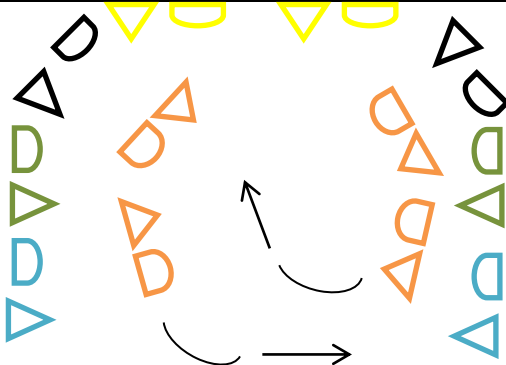
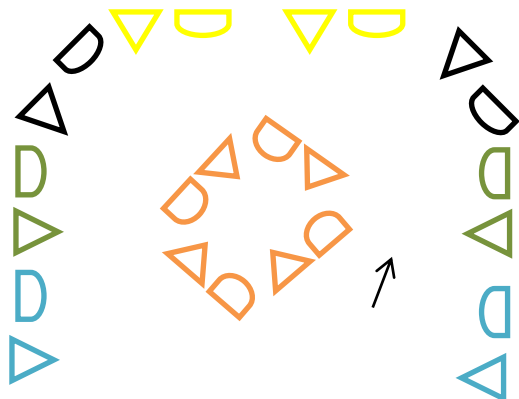
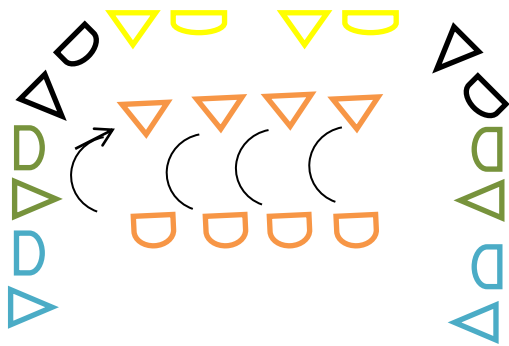
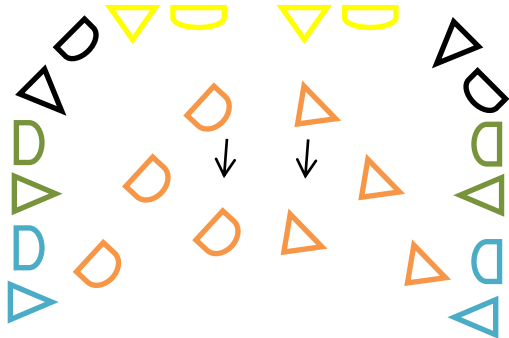
 Мал.4	21-38 т пари виконують бігунець та утворюють три лінії. 39-60т виконавці виходять вперед на авансцену і виконують комбінацію: два балянсе, поворот і випад вперед.
	61-75 т. учасники парами проходять через «ворота» інших виходять у загальне коло
 Мал.6	33-36 т. - Усі учасники вишуковуються у півколо. Закінчується друга частина
Третя частина Муз. розмір 2/4	
 Мал.7	37-40т. Вступ. Колектив з Прикарпатський регіону виконують уклін 41-44 т. українці беруться у пари, виконують поворот навколо себе і вишуковуються з півкола у дві колони

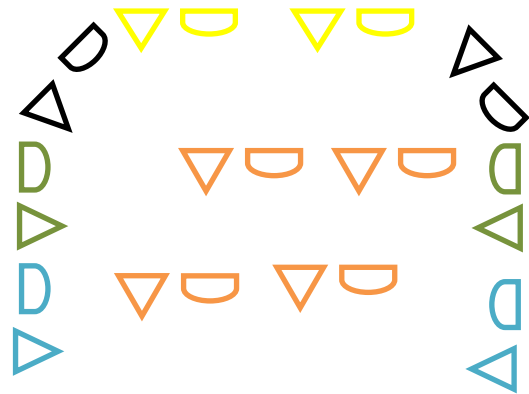
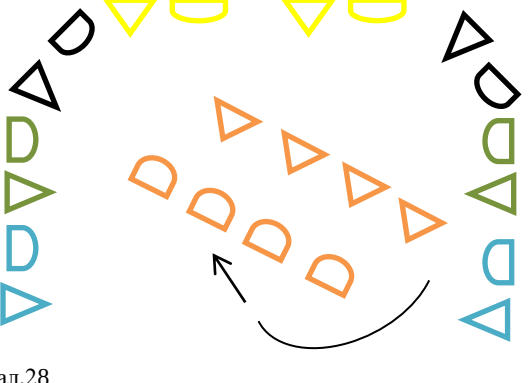
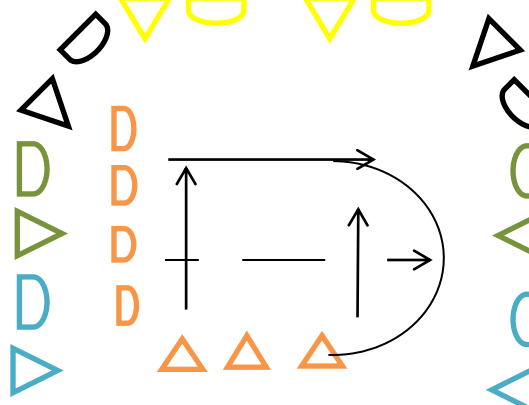
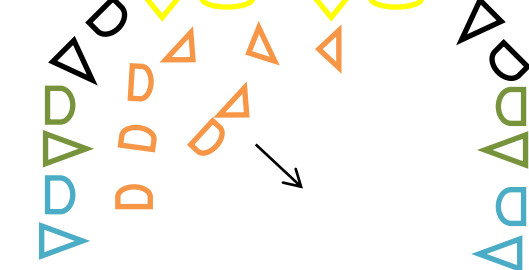
 Мал.8	45-52 т. виконують комбінацію у парах, яка складається з дрібушечків, парних обертів та тропітків.
 Мал.9	52-55т виконавці парами розходяться вправо та вліво.
 Мал.10	56-59 т. в двох лініях пари переміщуються по сцені тропіками.
 Мал.11	60-63т. Виконавці продовжують рух по колу взявшись за руки. 64-67т. виконують зміни у парах по колу, виконуючи шене та вистукування.

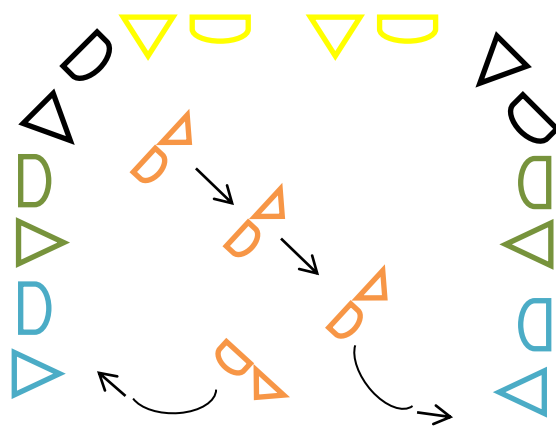
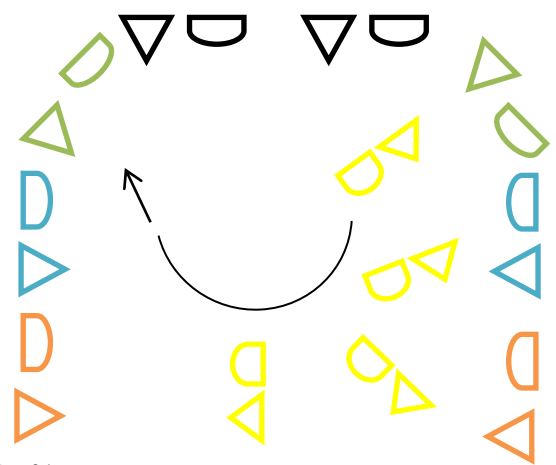
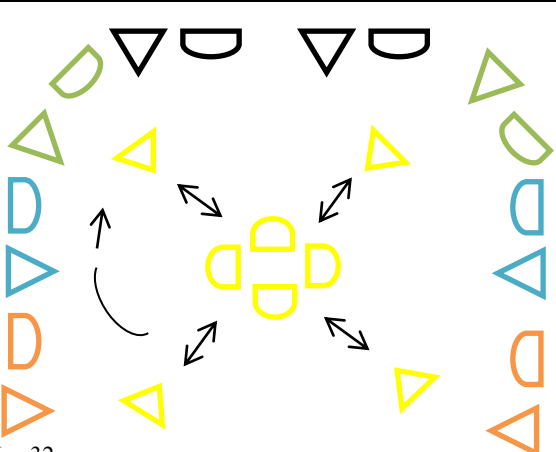
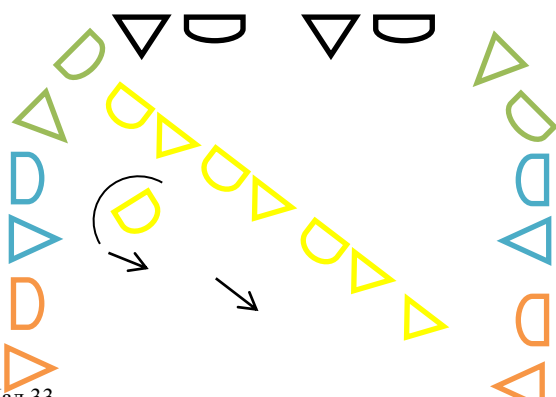
 Мал.12	68-72т. В цей час жіночий склад поступово просувається на задник сцени, виконуючи пор де бра руками
 Мал.13	73-80т. Жіночий склад виходять вперед на авансцену, в цей час чоловічий склад вишукується на півколо за ними. Дівчата виконують жіночу комбінацію з поворотами, плетенками тощо.
 Мал.14	81-88т учасники беруться у пари і виконують спільну комбінацію.
 Мал.15	89-90т. Виконавці повертаються на півколо до інших учасників.

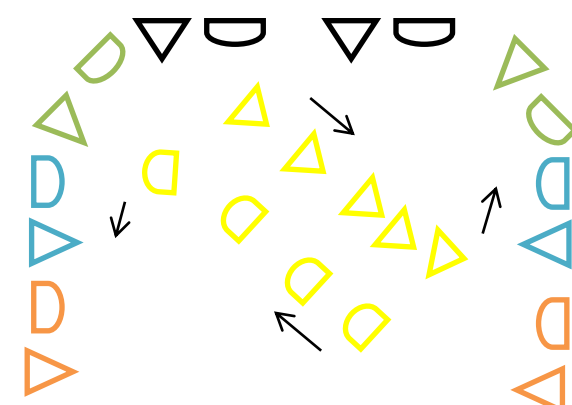
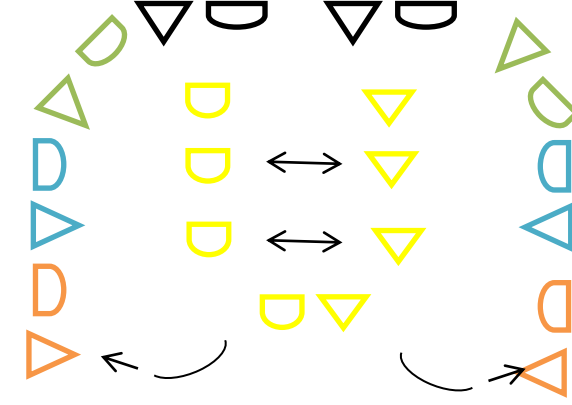
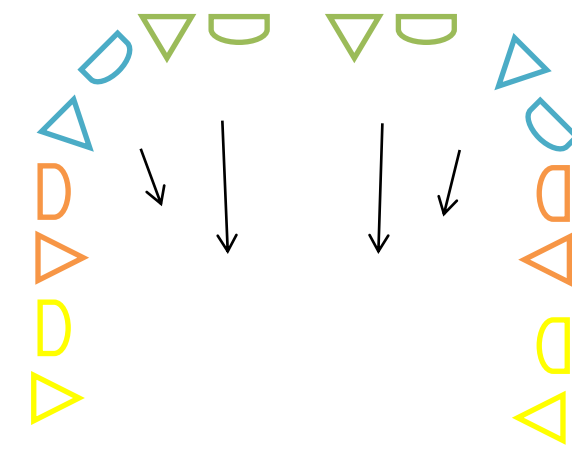
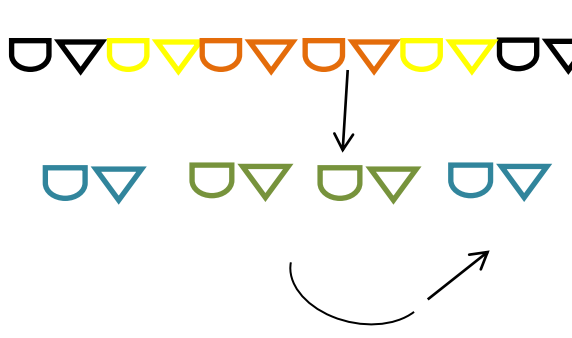
 Мал.16	91-98т. виконавці парами рухаються в напрямку по півколу, вишукуючись у дві колони на середині сцени
Четверта частина Муз. розмір 2/4	
 Мал.17	99-106т Колектив з Подільського регіону вишукуються у дві колони, після цього основним зальотним кроком міняються парами. Далі виконують невелику комбінацію і вишукуються у наступний малюнок
 Мал.18	107-112 т. – Виконавці виходять у діагональ, остання пара виконує комбінацію з парними обертами і трюками, одночасно просуваючись по діагоналі вперед

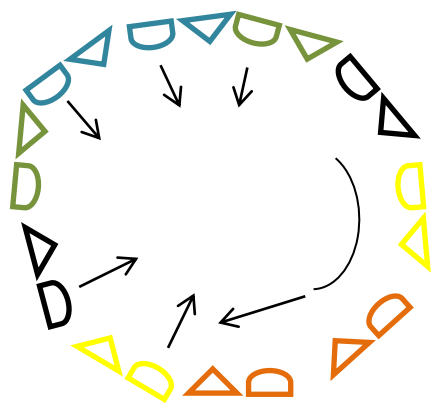
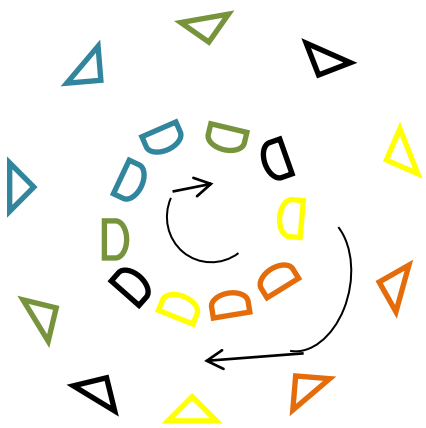
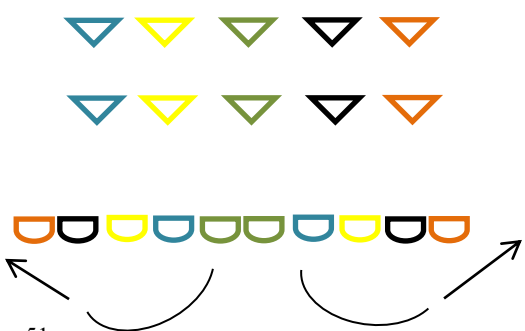
 Мал.19	113-116 т. – після цього пари стають у коло основним кроком. 117-128т – пари виконують комбінацію по колу, сходяться в центр кола, розходяться знову.
 Мал.20	129-144т – В центр сцени виходить пара, яка виконує сольну партію, в цей час інші виконавці знаходяться на півколі і виконують свої рухи з голосними вигуками.
 Мал.21	145-162т – дівочий склад сходиться в центр кола і рухається основним кроком за напрямком годинникової стрілки. Чоловічий склад розходиться на зовнішнє коло і рухається в напрямку проти годинникової стрілки.
 Мал.22	163-166т учасники парами розходяться на загальне півколо основним кроком.

Частина п`ята Муз . розмір 4/4	
 Мал.23	167-174т – колектив з Волинського регіону, тримаючись за руки, двома лініями рухаються по колу в різних напрямках виконуючи комбінацію з тріолями та томбе.
 Мал.24	175-178т – виконавці тримаються за руки і рухаються усі разом в напрямку проти годинникової стрілки. 179-182т- рух змінюється на тріолі 183-190т – рух змінюється на біг
 Мал.25	191-194т – виконавці розходяться на дві колонки 195-198т - просуваючись вперед по направленню колонки, дівчата виконують комбінацію дзеркально один до одного
 Мал.26	199т-202т – дівчата та хлопці розходяться на дві діагоналі, в центрі сцени залишаються пара солістів. 203-212т – солісти виконують комбінацію в парі. В цей час інші учасники знаходяться на діагоналях, виконуючи свою партію.

 Мал.27	213-220т. – артисти перебудовуються з діагоналей у пари на центрі сцени. Виконують складну парну комбінацію, тримаючись за руки.
 Мал.28	221-228 т. – наступний малюнок заводять виконавиці тримаючи дві лінії паралельно тріолями, виконавці розходяться на наступний малюнок
 Мал.29	229-236т - усі учасники, зображені на схемі, виконують комбінований крок з вистукуванням та тріолями, просуваючись вперед. Тримаючи рівні лінії кожен просувається вперед по своїй траєкторії
 Мал.30	237-244т. – на початок кожного такту артисти виконують перескок, та в парах по діагоналі рухаються у восьму точку сцени.

 Мал.30	245-250т – Основним кроком з діагоналі, учасники розходяться на загальне півколо у різні сторони.
Шоста частина Муз . розмір 2/4	
 Мал.31	251-254т – музичний вступ 255-262т. – колектив з Закарпатського регіону кроком польки у парах рухаються по колу в напрямку проти годинникової стрілки..
 Мал.32	263-270т – учасники виконують стрибки в сторони, переміщаючись до на ступного партнерка або партнерки. 271-278т – Виконавці плескають у долоні та роблять оберти у парах 277-292т – повторити комбінацію на іншу сторону
 Мал.33	293-300т – артисти вишукуються у діагональ, одна з учасниць виконує сольну партію з поворотами та перескоками, просуваючись вздовж діагоналі.

 Мал.34	301-308т – дівчата та хлопці повертаються обличчям один до одного. Партнери піднімають партнерок та переносять справа від себе. Утворюються дві діагоналі. 309-306т – Учасники, зображені на схемі, розходяться з діагоналей у дві колони у різних напрямках.
 Мал.35	307-314т – виконавці підскоками просуваються один до одного та беруться в пари. 315-322т – в парах учасники виконують поворот навколо себе та плескають в долоні. 323-330т – на кожні два такти пари, з голосними вигуками, розходяться на загальне півколо.
Сьома частина Муз . розмір 2/4	
 Мал.47	331-336т – музичний вступ 337-360т – усі учасники парами вибігають у дві лінії в кінці такту виконують притуп
 Мал.48	361-369т – перша лінія бігунцем рухаються по півколу назад. Одночасно з цим друга лінія піходить вперед. 379-380т – друга лінія продовжує рух бігунцем за першою

 Мал.49	381-400т – артисти стають у спільне коло та тримаються за руки. 401-415т – дівчата виходять в центр кола.
 Мал.50	416-440т – хлопці продовжують рух по колу. Дівчата, які всередині кола, змінюють напрямок та рухаються в напрямку проти годинникової стрілки. Усі учасники виконують залітний рух з бігунцем.
 Мал.51	441-457т – коло розкривається, Жіночий склад виходить вперед в одну лінію. Чоловіки стоять позаду у двох лініях. 458-480т – дівчата танцюють сольну комбінацію. Хлопці плескають в долоні.
 Мал.52	481-500т – соло виконують хлопці. Дівочий склад стоїть в двох колонах та виконують два тинка та біг навколо себе, повторюючи комбінацію на іншу сторону.

 Мал.53	501-520т – дівчата стають в інтервали між хлопцями та бігунцем підходять до свого партнера. 521-535т – учасники виконують різні комбінації, які відображають їх країну 536-582т – всі разом виконують одну спільну комбінацію 583-590т – фінальні вигуки учасників та уклін.
---	--

ВИСНОВКИ

Таким чином, українська народна хореографія є унікальним явищем національної культури, яке втілює багатство традицій, яскравість емоцій та глибину історичної пам'яті народу. Вона виникла ще в давні часи, коли танці були важливою складовою обрядових і святкових ритуалів. З розвитком суспільства та культури хореографія змінювалася, зберігаючи автентичні елементи й інтегруючи нові впливи, що робило її живим і динамічним мистецтвом.

Регіональна різноманітність української хореографії відображає специфіку культурного середовища різних частин країни. Наприклад, танці Карпат вирізняються енергійністю та складними рухами, тоді як Полісся зберігає плавність і стриманість танцювальних традицій. Важливою рисою українських танців є їхня природність, елегантність і яскрава образність, що підкреслюється народним костюмом і музичним супроводом.

Протягом століть народні танці були не лише засобом розваги, а й інструментом передачі культурної ідентичності та національного духу. У XIX столітті вони стали частиною театрального мистецтва, що сприяло їхньому збереженню та популяризації. У XX столітті діяльність таких митців, як Павло Вірський, вивела українську хореографію на світову сцену, зробивши її одним із символів української культури.

Сьогодні народна хореографія залишається актуальним і живим мистецтвом. Вона є не лише збереженням традицій, а й потужним джерелом натхнення для сучасних митців, які інтегрують народні мотиви у свої творчі пошуки. Українська хореографія продовжує бути важливим елементом культурного діалогу між поколіннями, формуючи уявлення про багатство й самобутність нашої культури.

Таким чином, українська народна хореографія є невід'ємною складовою культурної спадщини, яка поєднує традиції з інноваціями, минуле із сучасністю, зберігаючи свою унікальність та духовну цінність.

Хореографічна сюїта, побудована на основі регіональних особливостей української народної хореографії, є багатограним мистецьким твором, який глибоко розкриває зміст, тему, ідею та драматургію через гармонійне поєднання музики, танцю та сценічного вираження.

Вона відображає багатство і розмаїття українських народних традицій, що формувалися протягом століть. Кожен регіон України має унікальні танцювальні стилі, які втілюють особливості побуту, історичних подій та культурних впливів. У сюїті ці елементи об'єднуються в єдину композицію, яка через рухи, музику та костюми передає дух різних частин країни.

Увага акцентується на національній єдності та культурній багатогранності. Вона підкреслює важливість збереження народних традицій як духовної основи нації та закликає до їхньої популяризації серед сучасних поколінь.

Драматургія хореографічної сюїти створена по послідовності танцювальних епізодів, які поступово розкривають основний задум. Від динамічного відкриття до емоційної кульмінації та гармонійного завершення, кожна частина сюїти відображає новий аспект життя чи традицій певного регіону. Завдяки цьому створюється художня цілісність, яка тримає увагу глядача від початку до кінця.

Використання характерних рухів, автентичних мелодій та яскравих костюмів кожного регіону надає сюїті глибокого національного колориту. Водночас, сучасні хореографічні прийоми і постановка допомагають зробити твір актуальним для сучасної аудиторії, зберігаючи при цьому його автентичність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антипова І. Танці Поділля. Київ: Мистецтво, 1971. 202 с.
2. Балетмейстерська школа ХДАК. *Культура України* : зб. наук. пр. /М-во культури і мистец. України, Харк. держ. акад. культури. Харків, 2004. Вип. 14 : Мистецтвознавство. Філософія. С. 102–109.
3. Балог К. Танці Закарпаття. Київ : Мистецтво, 1986. 120 с.
4. Бондаренко Л. Святковий хоровод. Київ: Музична Україна, 1981. 190 с.
5. Боримська Г. В. Самоцвіти українського танцю. Київ: Мистецтво, 1974. 158 с.
6. Василенко К. Ю. Танці Київщини. Київ : Мистецтво, 1982. 180 с.
7. Василенко К. Ю. Український народний танець. / К. Ю. Василенко — Київ: Мистецтво, 1981. 155 с.
8. Вірський П. П. У вихорі танцю / П. П. Вірський. — Київ: Мистецтво, 1977. ...с
9. Герасимчук Р. Гуцульські танці. Львів: Наукова думка, 1979. 227 с.
10. Гуменюк А. Українські народні танці. Київ: Наукова думка, 1969. 344 с.
11. Гурєєв Ю. Танцює «Подільничик. Київ : Музична Україна, 1981. 102 с.
12. Гуцуляк Олег. Аркан: гуцульський танець ініціації [електронний ресурс] . — Режим доступу <http://narratif.narod.ru/arkan.htm>. — назва з екрану
13. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю. Ч.1. Київ : Мистецтво, 1971. 167 с.
14. Заслужений академічний ансамбль пісні та танцю України «Донбас» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.donbass-dance.com>. назва з екрану

15. Заслужений академічний Буковинський ансамбль пісні і танцю [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.filarmoniya.cv.ua/>. — назва з екрану
16. Заслужений академічний Закарпатський народний хор [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://philarmonia.uz.ua/>. назва з екрану
17. Камін В,О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка.: посібник. Київ: ДАКККиМ, 2008. — 151 с.
18. Колногузенко Б. М. Види мистецтва хореографії : 2-ге вид., М-во культури і мистец. України, Харк. держ. акад. культури, Каф. сучас. хореогр.; [уклад. Б. М. Колногузенко]. — Харків : ХДАК, 2004. 35 с.
19. Кривохижа А.М. Роздуми про мистецтво танцю. Кіровоград: Центральне-Українське видавництво, 2012. 172 с.
20. Моральний аспект народного танцю [електронний ресурс] . — етика і естетика.
Режим доступу <http://www.etica.in.ua/moral-niij-aspekt-narodnogo-tantsyu/>. назва з екрану
21. Народний танець [електронний ресурс]. Українське народознавство.
Режим доступу http://pidruchniki.com/kulturologiya/narodniy_tanets. назва з екрану
22. Славні імена. Харків. «Видавництво Дім ЖЗЛ» ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус» 2013 рік.
23. Теорія українського народного танцю / ред. кол. М. Н. Верховинець. Київ: Музична Україна, 1980. 167 с.
24. Уварова Н. Танці Полтавщини. Київ: Мистецтво, 1969. с. 209
25. Хореографічна сюїта: метод. матеріали з курсу «Мистецтво балетмейстера»; М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2007. 95 с.

26. Зарецька І. Тенденції розвитку українського класичного балету в першій половині XX століття. StattiOnline. Бібліотека наукових статей. URL: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/106/19115-tendencii-rozvitkuukraïnskogo-klasichnogo-baletu-v-pershij-polovini-xx-stolittya.html>

27. Захарова В. Регіональний аналіз жіночого виконавства в українському балеті: 90-ті роки XX – початок XXI ст. (частина I: Київ і Львів). Студії молодих учених. 2018. № 1. С. 268–273.

28. Захарчук Н. Творча концепція балетмейстера Миколи Трегубова. Мистецтвознавчі записки. 2013. Вип. 24. С. 218–226.

29. Литовченко В. Весняний подарунок. Вільна Украна. 1962. 9 червня. С. 4.

30. Лук'яненко К. Національна тема у балетному театрі України у добу «відлиги». Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрямок : Мистецтвознавство. 2017. Вип. 24. С. 79–82.

31. Мазур Н. Золоті сторінки українського балетного театру. Український театр. 2002. № 4–5. С. 12–14.

32. Маркевич Л. До питання про модернізацію художньої мови українського танцю 60–80 років XX століття. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрямок: Мистецтвознавство. 2018. Вип. 26. С. 75–83